ЎЗБЕКИСТОН ПАХТАКОРЛАРИ ТЎРТИНЧИ КУРУЛТОЙИНИНГ ВАКИЛЛАРИГА САЛОМ!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН

№ 27 (6702)
7 ФЕВРАЛЬ ЖУМА
1947 йил
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТ (большевик)ЛАР ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

РЕСПУБЛИКАМИЗДА ПАХТАЧИЛИКНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРИШ САРИ!

Бугун Тошкентда Ўзбекистон пахтакорларининг тўртинчи қурултойи очилади. Бу қурултой ўзбек халқи Сталин Конституцияси асосида ўзининг олий органига сайловлар ўтказиш арафасида турган бир пайтда чақирилаётир. Пахтакорларимиз республикамиз ҳаётида зўр тарихий воқеа бўладиган 16 февраль сайлов кунини 1946 йилда пахта далаларида қўлга киритган катта ғалабаларини тухфа қилиб нишонлайдилар.

Колхоз ва совхоз далаларидан бу галги қурултойга келган вакиллар пахтачиликда ҳарқачонгидан ҳам каттароқ ютуқларни қўлга киритган. 1946 йилда мамлакатга 1 миллион 115 минг тонна пахта бериб, пахтачиликни юксалтириш Сталинча программасининг биринчи йил топшириғини тўла бажарган ғолибларнинг намояндаларидир. Булар республикамизда пахтачиликни ривожлантиришга 1946 йилда мустаҳкам пойдевор қурдилар. Булар ўтган йилни пахта ҳосилини оширишда кескин бурилиш йилига айлантирдилар.

Ўзбекистон пахтакорлари бу қурултойга шундай кишиларни сайлаб юбордиларки, булар ўзларининг ажойиб меҳнатлари, юксак тажрибалари, етукликлари, билимдонликлари билан қурултой олдига қўйилган давлат ва хўжалик аҳамиятига эга улуғвор масалаларни муваффақиятли ҳал қилишга қодирлардир. Қурултойга 1946 йилда пахтадан мўл ҳосил етиштириб ном чиқарган янги-янги пахта устаси келдилар.

Қурултойда андижонлик фахрий ўринни эгаллайдилар. Бунга уларнинг ҳаққи бор. Андижон пахтакорлари бир йил ичида ҳар гектаридан олинадиган ҳосилни 5.5 центнер кўпайтирдилар, бу билан, областьда пахтачиликни ривожлантиришга мустаҳкам замин ҳозирлаганларига ишониб, саккиз йиллик программани беш йилда бажариш мажбуриятини олишдек янги ташаббусни бошлаб юбордилар.

Ўзбекистон пахтакорлари ўтган йил бўлиб ўтган учинчи қурултойда СССР Халқ Комиссарлари Советининг «Ўзбекистонда 1946—1953 йиллар мобайнида пахтачиликни тиклаш ва янада ривожлантириш плани ҳамда чораларн тўғрисида» деб 1946 йил 2 февральда чиқарган қарорини муҳокама қилиб, улуғ Сталинга ёзган мактубларида ўз устларига олган мажбуриятларини шараф билан бажардилар. Аммо, республикамизда пахта тайёрлаш давлат плани тўла бажарилган бўлса ҳам, Тошкент ва Хоразм областлари, бирмунча районлар, юзлаб колхозлар давлат олдидаги ўз мажбуриятларини адо этмадилар. Бунинг сабаби шундаки, маҳаллий партия, совет ташкилотлари, ер органлари ва планни бажармаган колхозларда ички имкониятлардан тўла фойдаланилмади. Механизациядан унумли фойдаланиш, янги ерлар очиш, алмашлаб экишни йўлга қўйиш учун бедапайдонини кенгайтириш, ирригация ва мелиорация ишларидаги камчиликларни йўқотиш, пахтачилик агротехникасини тўғри қўлланиш каби тадбирларнинг бир қисми тўла амалга оширилмади. Айниқса, бундай жойларда колхозларда Қишлоқ хўжалик артели уставининг бузилишига қарши кескин кураш олиб борилиб, колхозларни ташкилий-хўжалик жиҳатидан мустаҳкамлашга партия, ҳукумат талаб қилганидек етарли эътибор берилмади.

Ўзбекистон пахтакорлари олдида 1947 йилда пахта ҳосилини урушдан аввалги даражага етказишдек катта ва шарафли вазифа турипти. Бу вазифа республикамизда бу йил мамлакатга 1 миллион 500 минг тонна пахта етказиб бериш, ҳар гектаридан олинадиган ўртача ҳосилни 17 центнерга, пахта майдонини 915 минг гектарга етказишдан иборатдир. Ватанимиз халқларининг янада фаровонлигини таъминлаш, давлатимиз куч ва қудратини ошириш манфаати бизлан шуни талаб қилади. Бу вазифани тўла адо этиш — ўзбек халқининг Ватан олдидаги муқаддас бурчидир.

Бу улуғвор вазифани беками-кўст адо этиш, ўтган йил юз берган камчиликларга кескин барҳам бериш даставвал механизациядан ҳарқачонгидан ҳам кўпроқ ва унумлироқ фойдаланишни талаб этади. Шунинг учун ҳам ЎзК(б)П Марказий Комитетининг XV пленуми Ўзбекистон партия ташкилотлари олдига кўклам экин кампаниясига мавжуд трактор ва қишлоқ хўжалик машиналарини ўз вақтида, юқори сифатли қилиб тайёрлашни жанговар вазифа қилиб қўйди. Очиқ айтиш керакки, маҳаллий партия ва совет ташкилотлари, Ўзбекистон ССР Техника экинлари ва Ер ишлари министрликлари ЎзК(б)П Марказий Комитетининг XV пленуми топшириқларини етарли равишда амалга оширмаётирлар. Трактор ва қишлоқ хўжалик машиналарининг ремонтини тугатиш учун белгиланган муддат тобора яқинлашиб қолаётганига қарамасдан, Ўзбекистон ССР Техника экинлари министрлигининг МТСларида 1 февральгача тракторлар ремонти плани атиги 58,1 процент, Ер ишлари министрлигининг МТСларида 54 процент бажарилгани буни яққол кўрсатади. Наманган, Фарғона, Бухоро, Хоразм областлари ва Қорақалпоғистон АССРдаги МТСларда тракторлар ремонти плани 49 дан 55 процент ўртасида бажарилди, халос. Бу областьларнинг партия ташкилотлари XV пленум қарорига тўла амал қилиб, тракторларни кўкламга тайёрлаш ишига большевикча раҳбарликни таъмин қилишлари керак.

Ҳозир кўкламга тайёрлик ишларида ҳарбир район, колхоз ва совхозда ариқ-зовурларни тозалаш, шўр ерларни ювиш, далага гўнг чиқариш, минерал ўғитларни ташиб олиш, қишлоқ хўжалик асбобларини ремонт қилиш, от-ҳўкизларни боқиб семиртириш каби муҳим тадбирларни кечикмай бажариш — энг муҳим вазифалардан ҳисобланади. Пахтакорларимиз сайлов олди социалистик мусобақасини яна ҳам кизитиб, 16 февраль — сайлов кунини мана шу ишларни муваффақиятли бажариш билан кўтиб олишлари керак.

Пахтакорлар қурултойи пахтачиликни ривожлантириш Сталинча программасини амалга оширишда 1946 йилда қилинган ишларга якун ясаши, йўл қўйилган камчиликларимизни очиб ташлаши, планларимизнинг яхши тажрибаларини республикамизга ёйиши ва шундай қилиб 1947 йилдаги муваффақиятга эришишимизда катта рол ўйнаши керак.

Республика пахтакорларининг қурултойи Ўзбекистоннинг барча колхозчилари, совхоз ишчилари ва қишлоқ хўжалик мутахассисларини кўклам экиш кампаниясини большевикча уюшқоқлик билан ўтказишга сафарбар этишда катта роль ўйнайди. Ватан олдидаги, улуғ Сталин олдидаги муқаддас бурчини шараф билан бажариб келган Ўзбекистон пахтакорлари 1947 йил вазифаларини ҳам тўла адо этиб, Ленин—Сталин партиясига, халқлар доҳийси улуғ Сталинга ўз салоқатини яна бир марта намойиш қилади.

Пахтакор ўртоқлар, пахтачиликни ривожлантириш Сталинча программасининг 1947 йилги вазифаларини муваффақият билан бажарайлик!

Ўзбекистон пахтакорларининг тўртинчи қурултойига келган вакиллардан бир гуруҳи. Суратда (чапдан ўнгга): Юқорида Нуриддин Убайдуллаев — Наманган область, Наманган районидаги Сталин номли колхозининг раиси, Нозик Бўриева — Сурхондарё область, Шеробод районидаги «Социализм» колхозининг звено бошлиғи, Ҳамроқул Турсунқулов — Тошкент область, Янгийўл районидаги Каганович номли колхозининг раиси, Турсуной Каримова — Андижон область, Ленин районидаги Сталин номли колхозининг раиси, Пастда Олтибой Қурбонов — Хоразм область, Қўшкўпир районидаги Сталин номли колхозининг раиси, Ғаффор Қорабоев — Фарғона область, Охунбобоев районидаги Сталин номли колхозининг звено бошлиғи, Фотима Мардонова — Бухоро область, Ғиждивон районидаги «Оқ олтин» колхозининг звено бошлиғи, Малоҳат Пардаева — Самарқанд область, Пастдарғом районидаги Молотов номли колхозининг бригада бошлиғи.

И. Глауберзон фотоси.

ТОШКЕНТ ШАҲАР СЕЛЬМАШ САЙЛОВ ОКРУГИДА

Ўртоқ Усмон Юсупов ўз сайловчилари билан учрашди

5 февральда Свердлов номли театр биносида Тошкент шаҳар Сельмаш сайлов округи сайловчилари ЎзССР Олий Совети депутатлигига Сельмаш сайлов округида номзод қилиб рўйхатга олинган Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Усмон Юсупов билан учрашдилар. Театр биноси бир яримминггга яқин сайловчи билан—округдаги саноат корхоналарининг ишчилари, хизматчилар, зиёлилар, партия, совет ташкилотлари ҳамда ҳарбий қисмларнинг вакиллари билан тўлган.

Учрашув мажлисини Сельмаш сайлов округининг ишончли вакили, ЎзК(б)П Марказий Комитети агитация-пропаганда бўлими мудирининг ўринбосари ўртоқ Расул Ғуломов очиб, сайловчиларга ўртоқ Усмон Юсуповнинг ҳаёт йўллари ҳақида қисқача сўзлаб беради.

—Ўртоқ Юсупов большевиклар партиясининг, ўзбек халқининг содиқ фарзандидир. У, Ленин-Сталин ишни учун астойдил ва маҳкам туриб курашиб келмоқда. Ўртоқ Юсупов Ўзбекистон партия ташкилотининг бошида туриб, ленинча-сталинча миллий сиёсатни ҳеч оғишмай амалга ошириш, ўзбек халқининг маънавий-сиёсий бирлигини, оғамиз улуғ рус халқи билан, улуғ Совет Иттифоқимиздаги барча халқлар билан бузилмас дўстлигини мустаҳкамлаш учун курашмоқда.

Республикамизда, — деб сўзида давом этади ўртоқ Ғуломов. — пахтачиликни юксалтиришда, электростанциялар қуришда, саноат билан социалистик қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда, ўзбек халқининг фан ва маданиятини, санъатини гуллатиш ва яшнатишда ўртоқ Юсуповнинг ташкилотчилик хизмати ғоят катталир. Улуғ Ватан уруши йилларида немис-фашист босқинчилари ва япон империалистларига қарши олиб борилган курашда ўзбек халқининг бутун куч ва имкониятларини сафарбар қилишда ўртоқ Юсуповнинг хизмати айниқса катта бўлди.

— Тошкент шаҳар Сельмаш сайлов округи меҳнаткашлари,—дейди ишончли вакил,—бундан саккиз йил илгари ўртоқ Юсуповни Ўзбекистон ССР Олий Советига депутат қилиб сайлаган эдилар. Ўртоқ Юсупов Ўзбекистон Давлат ҳокимиятининг олий органида халқ вакили бўлиб 8 йилдан ортиқроқ вақтдан буён хизмат қилиб келди ва ўз сайловчиларининг ишончини шараф билан оқлади. Шунинг учун ҳам шу сайлов округининг меҳнаткашлари ўртоқ Юсуповни Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига яна номзод қилиб кўрсатдилар.

Сайлов кунида округимиз сайловчилари коммунистлар билан партиясизлар, Сталинча блокининг номзоди бўлган ўртоқ Усмон Юсуповга бирдамлик билан овоз берадилар. Коммунистлар билан партиясизлар блокининг номзодига овоз бериш билан биз улуғ коммунистлар партияси учун, жонажон Совет ҳукуматимиз учун, халқимиз моддий фаровонлигининг янада кўтарилиши учун, севикли социалистик Ватанимизнинг янада гуллаб-яшнаши учун, улуғ доҳийимиз, устозимиз ва ҳўжамиз, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига умумхалқ кўрсатган биринчи номзод Иосиф Виссарионович Сталин учун овоз берган бўламиз.

Ишончли вакилнинг бу сўзлари мажлис қатнашчиларининг зўр олқишларига сазовор бўлади.

Мажлис қатнашчилари президиум сайлайдилар. Президиум столи ёнида У. Юсупов, А. Мўминов, Мирзаҳмедов, Петров, Жўраев, Чиковани, Ниёзов, Нуриддинов, Саримсоқов ўртоқларининг ва округдаги саноат корхоналари стахановчиларининг пайдо бўлишини залдагилар қарсаклар чалиб қарши оладилар.

Мажлис қатнашчилари баланд руҳ билан ВКП(б) Марказий Комитетининг улуғ Сталин бошлиқ Сиёсий бюросини фахрий президиумга сайлайдилар.

Биринчи бўлиб Ворошилов номли «Ўзтекстильмаш» заводи станок участкасининг бошлиғи ўртоқ Тожи Нурмуҳаммедов сўзга чиқади.

— Заводимиз коллективи,—дейди ўртоқ Нурмуҳаммедов,—ЎзССР Олий Совети депутатлигига ўртоқ Юсуповни яқдиллик билан номзод қилиб кўрсатди. Биз ўртоқ Юсуповнинг Ўзбекистонни янада яшнатиб, гуллатиш учун, пахтачиликни юксалтириш Сталинча программасини амалга ошириш учун, ўзбек халқи маданияти ва санъатининг бундан кейинги равнақи учун тинмай курашажагига тўла ишонамиз. Ана шунинг учун ҳам сайлов кунида ўртоқ Юсупов номзоди учун зўр қувонч билан овоз берамиз.

Ўртоқ Нурмуҳаммедов Улуғ Ватан уруши йилларида завод коллективининг фронт учун, қаҳрамон Совет Армияси учун кўплаб маҳсулот ишлаб чиқаришида ўртоқ Юсуповнинг яқиндан ёрдам берганн, ишчиларнинг турмуш шароитларини яхшилашда ғамхўрлик қилгани ҳақида муфассал сўзлайди.

Ўртоқ Нурмуҳаммедов завод коллективи сайлов олди мусобақасига қўшилиб январь ойида тракторлар учун эҳтиёт қисмлар ва детальлар ишлаб чиқариш программасини ортдириб бажарганини, коллектив биринчи квартал мобайнида 250 та трактор ва «универсал»ни қайта тиклаб бериш мажбуриятини олганини айтади.

Минбарга Совет Иттифоқининг Қаҳрамони генерал-майор ўртоқ Душкин чиқади.

— Ўзбек халқининг,—дейди у,— қўлга киритган барча ютиқ ва муваффақиятларида ўртоқ Юсуповнинг большевикларга хос ижодий ташаббус кўрсатиб қилган хизматлари катта. Ўртоқ Юсуповнинг номзодимиз сифатида халқ хизматкори деган шарафли номга муносиб ишлаяжагига ҳеч шубҳа қилмаймиз.

Ворошилов номли «Ўзтекстильмаш» заводи қуйиш цехининг қолипчиси, комсомол-ёшлар бригадасининг бошлиғи Александра Абакумова шундай деди:

— Ўртоқ Сталин халқ орасидан большевиклар партияси ва халқ ини учун курашучи ажойиб раҳбар ходимларни тарбиялаб етиштирди. ЎзССР Олий Совети депутатлигига биз номзод қилиб кўрсатган ўртоқ Юсупов ҳам ана шундай раҳбар ходимдир. Мен сайлов кунида муносиб номзодимиз ўртоқ Юсупов учун қувона-қувона овоз бераман. Шу билан бирга барча сайловчиларни коммунистлар билан партиясизлар Сталинча блокининг номзоли учун бир кишидек бўлиб овоз беришга чақираман.

Иккинчи ун комбинатининг цех бошлиғи ўртоқ Чмель сўзга чиқиб, округдаги барча сайловчиларни коммунистлар билан партиясизлар Сталинча блокининг муносиб номзоли ўртоқ Юсупов учун яқдиллик билан овоз беришга чақирди.

Сўз ЎзССР Олий Совети депутатлигига Сельмаш сайлов округида номзоди рўйхатга олинган ўртоқ Усмон Юсуповга берилади. Сайловчилар ўз номзодларини қизғин қарши оладилар.

Ўртоқ Усмон Юсупов сўзининг бошида ўзини Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатганлари учун барча сайловчиларга самимий миннатдорчилик изҳор қилади.

— Бу ерда менинг фаолиятим ҳақида айтилган гапларнинг ҳаммасини. — дейди ўртоқ Усмон Юсупов, — мени тарбиялаб ўстирган улуғ большевиклар партиясига, жонажон доҳийимиз ўртоқ Сталинга бағишлайман. Мен большевиклар партиясининг а'зоси сифатида шуни айтаманки, мен халқ учун, партия учун хизмат қилиб келмоқдаман, келгусида ҳам бор куч ва қувватим билан халқ ини учун виждонан хизмат қилишга тиришаман. (Узоқ давом этган олқишлар). Биз, коммунистлар қайси соҳада ишлашимизга қарамай ўз ишимиз учун халқ олдида жавобгармиз.

Сўнгра ўртоқ Усмон Юсупов ўз сўзида ЎзССР Олий Советига бўлиб ўтган биринчи сайловлардан буён ўтган даврда республикада хўжалик ва маданий қурилиш соҳаларида олиб борилган катта ишлар ҳақида гапиради. Ўртоқ Юсупов Улуғ Ватан уруши йилларида Ўзбекистонда саноат ва қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда қўлга киритилган ютуқларни кўрсатиб ўтади. У ўртоқ Сталин томонидан ўзбек халқининг меҳнат фронтидаги ғайратига берилган баҳони эслатиб ўтади, ана шу ғайрат туфайли Ўзбекистон Совет Армиясини таъминлаб турган аслаҳаҳоналарни бирига айланди.

Ўртоқ Усмон Юсупов республикада колхоз қурилишининг ривожланиб бориши ҳақида гапириб айтадики, колхоз қурилишининг қуввати туфайли республика қишлоқ хўжалиги уруш синовларидан шараф билан ўтди. Ҳозир ўзбек халқи қишлоқ хўжалигини ривожлантириш ва унинг энг муҳим тармоғи бўлган пахтачиликни юксалтириш учун қат'ий киришган.

Ўртоқ Усмон Юсупов ўз сўзида ўзбек халқининг маданиятини ривожлантириш ва фанни тараққий эттиришда совет зиёлиларининг ғоят катта роль ўйнаётганини айтиб ўтади. У янги бешйиллик план пахтачиликни механизация асосида қайта қуриш бешйиллик плани бўлажагини уқдириб ўтади.

Ўртоқ Усмон Юсуповнинг ўртоқ Сталин пахтачиликни юксалтириш, саноат ва ирригация қурилишлари, шунингдек Ўзбекистон пойтахтини обод қилиш тадбирларини тўла ма'қуллагани ҳақидаги сўзларини мажлис қатнашчилари зўр хурсандчилик билан қарши оладилар.

Ўртоқ Усмон Юсупов сўзининг охирида халқимизнинг моддий фаровонлигини янада яхшилаш лозимлигини уқдириб ўтади. Меҳнаткашларининг талаб ва эҳтиёжларига, — дейди у, — бюрократларча, тўраларча муносабатда бўлишга хотима бериш лозим.

Ўртоқ Юсупов ўз нутқини қуйидаги сўзлар билан тамомлайди:

— Яна бирнеча кунлан кейин ўзбек халқи ЎзССР Олий Советига депутатлар сайлайди. Сайлов кунида биз севикли ватанимиз учун, доно большевиклар партиямиз учун овоз берамиз. Биз ўртоқ Сталин бошчилик қилаётган улуғ социалистик қурилиш даврида яшаётирмиз. (Олқишлар).

Жонажон ва севимли отамиз ва доҳийимиз ўртоқ Сталин узоқ йиллар омон бўлсин! (Гулдурос олқишлар. Ҳамма ўрнидан туради).

Мажлис қатнашчилари баланд руҳ билан ўртоқ Сталинга табрик хати қабул қилдилар.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ҚУРОЛЛИ КУЧЛАР ШАХСИЙ СОСТАВИДАН НАВБАТИ КЕЛГАНЛАРНИ ҲАРБИЙ ХИЗМАТДАН БЎШАТИШ ТЎҒРИСИДА

СССР Олий Совети Президиуми қарор қилади:

1. Қуролли Кучларнинг навбати келган катта ёшдаги солдатлари, матрослари, сержантлари ва старшиналари ҳарбий хизматдан бўшатилсин:

а) Қуруқликдаги қўшинлардан икки срa ёшдагилар;

б) Ҳарбий-ҳаво кучларидан бир срa ёшдагилар;

в) Ҳарбий-денгиз кучларидан уч срa ёшдагилар.

2. Ушбу Фармонга мувофиқ, шахсий составни ҳарбий хизматдан бўшатиш 1947 йил март ойидан июнь ойигача бўлган муддатда ўтказилсин.

3. «Ҳаракатдаги Армиянинг шахсий составидаги катта ёшдагиларни ҳарбий хизматдан бўшатиш тўғрисида», деб 1945 йил 23 июньда чиқарилган Қонунда кўрсатилган модлий-маиший таъминот ушбу Фармонга мувофиқ ҳарбий хизматдан бўшатиладиган шахсий составга ҳам жорий қилинсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ШВЕРНИК.

СССР Олий Совети Президиумининг секретари А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1947 йил 4 февраль.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЕР ИШЛАРИ МИНИСТРЛИГИ, ТЕХНИКА ЭКИНЛАРИ МИНИСТРЛИГИ ВА ЧОРВАЧИЛИК МИНИСТРЛИГИНИ СССР ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МИНИСТРЛИГИ ҚИЛИБ БИРЛАШТИРИШ ТЎҒРИСИДА

1. Қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилишдаги ташкилий нуқсонларни ва такрорчилик (параллелизм) ни тугатиш, шунингдек қишлоқ хўжалик мутахассисларини бевосита МТС ва колхозларда ишлаш учун озод қилиш мақсадида Ер ишлари министрлиги, Техника экинлари министрлиги ва Чорвачилик министрлиги СССР иттифоқ-республика Қишлоқ хўжалик министрлиги қилиб бирлаштирилсин, бу министрликка қишлоқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини ривожлантиришга раҳбарлик қилиш топширилсин.

2. Иттифоқчи ва автоном республикалардаги ер ишлари, техника экинлари ва чорвачилик министрликлари ҳам бирлаштириш зарур деб топилсин. Иттифоқчи ва автоном республикаларда қишлоқ хўжалик министрликлари тузилсин, механизаторлар депутатлари Советларининг тегишли ижроия комитетлари ҳузурида ўлка ва областьларда қишлоқ хўжалик бошқармалари ва районларда қишлоқ хўжалик бўлимлари тузилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ШВЕРНИК.

СССР Олий Совети Президиумининг секретари А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1947 йил 4 февраль.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТОҚ Н. А. БЕНЕДИКТОВНИ СССР ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МИНИСТРИ ҚИЛИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўртоқ Иван Александрович Бенедиктов СССР Қишлоқ хўжалик министри қилиб тайинлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ШВЕРНИК.

СССР Олий Совети Президиумининг секретари А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1947 йил 4 февраль.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

СССР СОВХОЗЛАР МИНИСТРЛИГИНИ ТУЗИШ ТЎҒРИСИДА

1. СССР иттифоқ-республика Совхозлар министрлиги тузилсин. Бу министрликка СССР Ер ишлари министрлиги, Чорвачилик министрлиги ва Техника экинлари министрлиги ихтиёридаги дон, сабзавот, чорвачилик ва пахта совхозларига раҳбарлик қилиш топширилсин.

2. СССР Министрлар Совети тасдиқлаган рўйхатда кўрсатилган совхозлар, корхоналар ва ташкилотлар СССР Совхозлар министрлигига топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ШВЕРНИК.

СССР Олий Совети Президиумининг секретари А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1947 йил 4 февраль.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТОҚ Н. А. СКВОРЦОВНИ СССР СОВХОЗЛАР МИНИСТРИ ҚИЛИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўртоқ Николай Александрович Скворцов СССР Совхозлар министри қилиб тайинлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ШВЕРНИК.

СССР Олий Совети Президиумининг секретари А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1947 йил 4 февраль.

САНОАТ КОРХОНАЛАРИ ПАХТАКОРЛАРГА ЁРДАМ БЕРАЁТИРЛАР

300 колхоз электрлаштирилади

Ўтган йили республикамизнинг колхозларидан 96 таси электрлаштирилди. Ҳаммаси бўлиб, 57 та кичик гидроэлектростанция қурилди.

Бу йил Ўзбекистонда яна 100 та кичик гидроэлектростанцияси ва теплоэлектростанция қурилиб, 300 колхоз электр қуввати олади.

Ўтган йили айрим колхозлар деҳқончилик ишларини, чунончи кўсак чувиш, пахта қуритиш ва бошқа ишларни электрлаштира бошладилар. Масалан, Наманган районидаги Энгельс номли колхоз, Андижон область, Пахтаобод районидаги Сталин номли колхоз ва бошқа колхозлар деҳқончиликда электр қувватидан кенг фойдаландилар. Бундан ташқари колхозларда электр қуввати блан юрадиган тегирмон ва обжувозлар қурила бошлади.

Бу йил ана шундай колхозлар яна кўпаяди. Шунингдек, бирқанча МТС да ҳам ГЭСлар қурилади. Қишлоқ хўжалиги ишларини электрлаштириш учун бу йил саноат корхоналари колхозларга 500 та электрмотор тайёрлаб берадилар. Қишлоқ хонадонларидаги электр чироғлари 80.000 га етади.

Бу йил химия саноати пахтакорларга нималар беради?

Бу йил Чирчиқ азот-ўғит комбинатида ҳамма цехлар кенгайтирилаётир. Ҳозир янги химия агрегатларини ўрнатиш ва уларни синовдан ўтказиш давом этмоқда. Планга мувофиқ Чирчиқ азот-ўғит комбинати пахтакорларга ўтган йилга қараганда 30 процент кўпроқ ўғит бериши керак. Аммо, комбинат бу планни ошириб блан бажариш имкониятига эга. Чунончи Фарҳод ГЭС бу йил ишга туширилиб, Чирчиқ азот-ўғит комбинатига ўз қувватини бера бошлайди ва унинг қувватини ошириш учун хизмат қилади. Шунингдек, қурилиш ва монтаж ишларининг жадаллик блан олиб борилиши ҳам ўғит ишлаб чиқарувчи цехларнинг қувватини пландагидек 30 процентгина эмас, балки анча ошириб юбориш имкониятини беради.

Сталинча янги бешйилликнинг охирида Чирчиқ азот-ўғит комбинатининг маҳсулоти икки марта кўпаяди.

Қўқондаги суперфосфат заводи бу йил маҳаллий хомашёдан маҳсулот чиқара бошлайди. Ўзбекистон пахтакорлари 1947 йилда ўтган йилга қараганда, икки марта кўпроқ ма'даний ўғит оладилар.

Детальлар тайёрлаш топшириғи бажарилди

Ўтган йил УзССР Енгил саноат министрлигига қарашли чўян қуйиш заводида станоклар ва материаллар етарли бўлгани ҳолда, раҳбар ходимлар трактор қисмлари тайёрлашга аҳамият бермадилар. Шу сабабли, давлат программаси бажарилмади.

Ўтган йил декабрь ойининг охирида комсомоллар ажойиб ташаббус кўрсатдилар. Комсомол ёшларнинг кенг йиғилиши чақирилди ва республика тракторчилар кенгашининг мурожаати муҳокама қилинди.

Шу кундан э'тиборан комсомоллар ғайрат блан ишга киришдилар. Галина Сергеенко чақириғидан кейин завод ҳовлисидан цехга кўчган комсомол Цой тез кунда 6 разрядли токарь бўлиб олди. У, ҳар куни трактор қисмлари ишлаш кунлик нормасини 400—450 процентгача бажараётир. 27 январьда Цой икки ойлик топшириқни бажариб қўйди. Комсомол Скворцов 4 разрядли токарь бўлгани ҳолда, 8 разрядли токарьлардан қолишмай сифатли ишлайди. Ёшлар бригадасининг бошлиғи комсомол Керякин кун сайин 3—4 кишининг ишини бажариб келмоқда. Медальли комсомол Зуҳра Исматиллаева ва'дага вафо қилиб, 3—4 норма бажармоқда. У, 20 январьда П—5 деталидан 30 ўрнига 95та, 26 январьда 90 та ва 27 январьда 101 дона қуйди. Унинг ёнида ишловчи ака-ука Деҳқон ва Азиз Холмуҳаммедовлар ёш бўлишларига қарамай, ҳар куни 6165-нчи детальдан 5 дона ўрнига 18 та ва ундан ҳам ошириб қуйиб, бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

27 январьда иш якунланди. Завод ойлик трактор ва қишлоқ хўжалик машиналарига эҳтиёт қисмлар тайёрлаш давлат топшириғини ўз тарихида биринчи марта 100,8 процент қилиб бажариб, 10.101 сўмлик маҳсулот берди.

Завод комсомоллари пахтачиликни ривожлантириш Сталинча программасини бажариш учун олиб борилган курашга ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Қ. САЛОХ.

Чирчиқ корхоналарининг МТСларга ёрдами

Чирчиқ шаҳридаги корхоналарнинг коллективлари республика тракторчилар кенгашининг мурожаатини муҳокама қилгандан кейин, пахтакорларга берилаётган социалистик ёрдамни кучайтирдилар. Чирчиқ шаҳридаги заводлар МТСларни ўз оталикларига олдилар.

«Чирчиқсельмаш» заводи бу йил Юқоричирчиқ районидаги 1-МТСни ўз оталигига олиб, унга катта ёрдам бераётир. Завод коллективи МТСга иккита мутахассис жўнатди. Улар МТСдаги станокларни тузатиб бердилар ва электр ўтказдилар. Шунингдек, трактор ремонти учун зарур бўлган ҳархил материаллар, шу жумладан металл, асбоб ва ҳоказолар ажратилди ҳамда МТСга жунатилди.

Ўрта Осиё химия машинасозлиги заводи Юқоричирчиқ районидаги 2-нчи МТСни ўз оталигига олди. Завод МТСга икки тонна металл, бир тонна кўмир ва кокс, ҳархил асбоб ажратди.

Чирчиқ корхоналарининг қишлоқ хўжалигига бераётган ёрдами ҳархил материаллар ажратиш блангина чекланмади. Корхоналар Ўзбекистон ССР Олий Советига сайловга доир агитация ишларида ҳам ёрдам бериш учун МТСларга 10 кишидан иборат агитбригада жўнатдилар. Бу бригадада шаҳар партия комитетининг ходимлари ва шаҳар партия активлари, шу жумладан Дудко, Азизхонов, Муродов ва бошқа ўртоқлар бор.

УЗБЕКИСТОН ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИДА

Пахтачиликни ривожлантириш соҳасида нималар қилинмоқда

(Ботаника ва зоология институти ботаника секторининг бошлиғи ўртоқ В. Буригин блан суҳбат)

Ўзбекистон Фанлар академияси Ўзбекистонда пахтачиликни янада ривожлантириш учун бошланган умумхалқ юришига қўшилиб, шу яқин бирнеча йил ичида бирқанча муҳим масалаларни ҳал этишни ўз олдига вазифа қилиб қўйган.

Ма'лумки, пахта қанча эрта етилса, шунча яхши. Пахта эрта етилганда унинг ҳосили кўп, сифати ҳам юқори бўлади. Эртаги пахта нав'ларини кашф этиш устида тажриба станцияларида юзлаб илмий ходимлар неча йиллаб тинмай иш олиб бораётирлар. Эртаги пахта етиштиришнинг селекция усулидан ташқари пахтага физиологик та'сир этиш йўли блан унинг табиатини ўзгартиш, я'ни уни эртапишар қилиш мумкин. Фанлар академиясининг илмий ходимлари ана шу физиологик та'сир этиш блан эрта пишар пахта етиштириш устида иш олиб бормоқда.

Ўзбекистонда сувсиз ерлар анчагина миқдорни ташкил этади. Сув етишмаслиги орқасида мингларча гектар ҳосилдор ерларимиз қақраб ётади. У ерларга экин экилмайди. Ба'зи жойларда пахтазорларимиз 6—8 марта сув ичиш ўрнига атиги 1—2 суғорилади, халос. Натижада пахта ҳосили жуда камайиб, бундай сув камчил районлардаги пахтакорларимиз жуда катта зиён қиладилар. Академиянинг илмий ходимлари пахта ўсимлигининг тузилиши, физиологияси, унинг сувдан фойдаланиш ҳодисаларини чуқур текшириб, сувсизликка чидаш берадиган пахта нав'ини етиштириш масаласи устида иш олиб бормоқдалар. Академия чиндан ҳам бу масалалар юзасидан ба'зибир муваффақиятларга эришди. Илмий ходимларимиз қурғоқчиликка ва шўрхокликка бардош берадиган бирнеча пахта хилларини вужудга келтирдилар. Бу янги хил пахталар бу йил колхоз далаларида синовдан ўтказилади.

Пахта ҳосилдорлигини ошириш ва толасининг сифатини янада яхшилаш йўлларидан бири ҳар хил пахта нав'ларини бир-бирига пайванд қилишдир. Фанлар академиясининг илмий ходимлари юзларча нав' пахтани, уларнинг ҳар хил ўсиш даврида ўзаро бир-бирига пайванд қилиш йўли блан серҳосил қилиш, юқори сифатли ва ноқулай шароитларда ҳам ўсабердиган пахта етиштириш устида иш олиб бормоқдалар.

Экин ҳосилини оширишда айрим элемент (модда) ларнинг та'сирини текшириш жуда муҳим. Академияда Бор ва Марганц деб аталган иккита модданинг пахта ўсимлигига та'сири текширилмоқда. Бу тўғрида дастлабки натижаларга ҳам эга бўлинди. Масалан, Марганц моддасининг эритилмаси ғўзага пуркалса, у ғўзанинг пахта ҳосили анча ортар экан. Мана шу олинган дастлабки ма'лумотлар бу йил текшириш ва синовдан ўтказилиб, янада яхшироқ аниқланади.

Фанлар академиясида пахтачилик соҳасида олиб борилаётган муҳим ишлардан яна бири шуки, селекциячи олимлар танлаш, дурагайлаш йўли блан ҳосилдор пахта етиштирувчи кишилар учун жуда муҳим бўлган ба'зи масалаларни текшириш блан шуғулланмоқдалар. Масалан, Академияда ғўза гул кўкининг тузилиши ва кукун ҳамда оналик гул зародиши—зурриётининг тузилиши текширилади. Айниқса пахтанинг янги дурагай нав'ларида бу гул кукуни ва оналик тугунчасида зурриёт (зародиш) қандай ўзгаришда бўлиш масаласи чуқур текширилади. Мана бу масалаларнинг ҳал этилиши селекциячи олимлар учун жуда муҳимдир.

Ўзбекистон Фанлар академиясининг пахтачиликни ривожлантириш соҳасида олиб бораётган илмий ишлари қисқача анз шулардан иборат.

Қурултой вакиллари Тошкентда

Кеча пойтахт қадрдон меҳмонларни, республика пахтакорларининг IV қурултойи вакилларини кутиб олди.

Вакиллар орасида Самарқанд областида пахтадан энг юқори ҳосил олган Хатирчи районидаги юзцентнерчи Фароҳат Ортиқова, Пахтакор районидаги машҳур Карл Маркс номли колхозининг раиси Очил Қаландаров, Бухоро областидан Ғиждивон районидаги юқори ҳосилли колхозининг раиси Нарзиев ва бошқалар бор. Қашқадарё областидан ҳам пахтадан мўл ҳосил етиштиришда катта ютуқларга эришган кўпгина пахта усталари келган.

Андижон, Фарғона, Наманган ва бошқа областьларнинг вакиллари ҳам етиб келдилар. Пойтахт 1946 йилда пахтадан мўл ҳосил етиштириб катта ғалабаларга эришган ва Сталинча бешйилликнинг иккинчи йил вазифаларини бажариш режаларини тузиш учун келган қурултой вакилларини зўр ҳурмат ва қувонч блан кутиб олди.

Кекса пахтакорга

Пастдарғам районидаги «Оқ олтин» колхозининг кекса звено бошлиғи Мамадали бобо Вапоев ўтган йили ҳар гектар ердан 75 центнердан пахта топширди.

Етмишда ёш бўлиб, майдонга тушдинг,
Ҳаётинг фаровон, ўзинг бахтиёр,
Катта ҳосил учун хормай олишдинг,
Қалбингда ғайратнинг сўнмас ўти бор.
Абадий порлайди бахтинг қуёши,
Меҳнат дар'ёсида тўлқин яратдинг.
Бу — юрт саодати, халқ намойиши,
Бу кучга ҳеч нарса келолмайди тенг!
Сен ожиз эмассан, кўзинг тўла нур,
Меҳнат тулпорига минган мардонсан.
Кўзингда ҳаётий ифтихор, сурур,
Сен азиз инсонсан, сен қаҳрамонсан.
Ўлкам сенга айтар минг-минг офарин,
Мангудир шарафинг, кексалик шони.
Зафар йилларининг ёғори бўлиб,
Кўксингда порлайди Ленин нишони!

Ш. РАШИД.

Туркистон ҳарбий округининг жангчилари сайловга қизғин тайёрланмоқдалар

Совет Армиясининг жангчилари мамлакатимиздаги барча меҳнаткашлар блан биргаликда иттифоқчи ва автоном республикалар Олий Советлари сайловларига тайёрланмоқдалар. Улар умумхалқ байрами — сайлов кунини янги муваффақиятлар блан кутиб олиш учун жанговар ва сиёсий тайёргарликда зўр ғайрат кўрсатмоқдалар.

Агитаторлар, агитколлективлар қисмларда оммавий-сиёсий ишларни қизғин давом эттирмоқдалар. Агитатор ва сиёсий ходимлар СССР Конституцияси, Ўзбекистон ССР Конституцияси, сайлов ҳақидаги низом, Ўзбекистоннинг сиёсий, маданий ва иқтисодий жиҳатдан ўсиши ҳақида ва бошқа масалалар юзасидан лекция, суҳбатлар ўтказмоқдалар.

Сиёсий органлар ва агитаторлар депутатликка номзоди кўрсатилган кишилар ҳақида агитация ишини қизитиб юбордилар. Агитаторлар сайловчиларни ватанимизнинг энг яхши ўғил ва қизларининг таржимаи ҳоллари блан таништирмоқдалар.

Сталин номли Н-нчи Ленин орденли танк мактаби партия ташкилоти сайловчилар—ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оилалари ҳамда граждан аҳоли ўртасида агитация-оммавий ишларни олиб бориш учун сиёсий жиҳатдан тайёргарлиги бўлган курсант, офицер коммунист ва комсомоллардан 78 кишини ажратди. Агитколлектив агитаторлар ўртасида сайловчилар блан ўтказиладиган суҳбатларнинг мавзу'ларини белгилаб берди. Бу агитколлектив ҳозиргача сайловчилар ўртасида юзга яқин суҳбат, доклад ва лекция ўтказди. Агитколлективга старший лейтенант Забаркин раҳбарлик қилади.

Н-нчи авиа қисмда Ўзбекистон ССР Олий Совети сайловига тайёргарлик юзасидан 121 агитатор ишламоқда. Улардан 21 киши сайлов участкаларида, 33 киши маҳаллий аҳоли ўртасида, қолганлари эса, бўлинмалардаги аскарлар ўртасида иш олиб боради.

Майор Шевченко бошлиқ бўлган агитпунктда 75 агитатор бор. Булардан ташқари лекция ўтказиш учун сиёсий жиҳатдан яхши тайёргарлиги бўлган 14 офицер ажратилди. Агитпунктда ҳар куни 9 агитатор навбатчилик қилади, булар сайловчилар блан суҳбатлар ўтказадилар, уларга консультация берадилар, адабиётлар танлаш ва бошқа ишларда кўмаклашадилар.

Сиёсий-оммавий ишлар олиб бориладиган хоналар яхшилаб жиҳозланди. Майор Матюгин бошчилигидаги бўлинмада ташкил қилинган «сайловчилар бурчаги»да иш айниқса яхши уюштирилган. Бу бурчак «Ўзбекистон ССР Олий Советига сайлов ҳақидаги низом», «УзССР Конституцияси» плакатлари блан безатилган. «Ўзбекистон бойликлари» бўлими айниқса яхши жиҳозланган. Сайловчилар бурчагида сайловга доир адабиётлар, газета ва журналлар бор.

Суворов орденли левинчи гвардиячи бўлинмада (агитпункт бошлиғи подполковник Кудряшев) агитпункт яхши жиҳозланган. Агитпунктда Ўзбекистоннинг Сталинча бешйилликлар ичида ўсишини кўрсатиб берадиган плакатлар, шиорлар, монтажлар бор. Булар сайловчиларни коммунистлар блан партиясизлар блокининг номзодларига овоз бериш учун сафарбар этувчи жонли агитациянинг муҳим воситасидир.

Бу қисмда оддий аскарлар, сержант ва офицерлар ўртасида «Сталин Конституцияси—совет халқи буюк ғалабаларининг конституцияси», «СССР сайлов системаси—дун'ёда энг демократик система», «Ўзбекистон—Ватан уруши йилларида», «Ўзбекистон республикасининг бойликлари» ва бошқа мавзу'ларда бир қанча лекциялар ўқилди.

Лейтенант Федосейкин партия ташкилотининг секретари бўлган бўлинмада сайловга тайёргарлик ишлари яхши уюштирилди. Лейтенант Федосейкин партия ташкилотининг кучларини сайловчилар ўртасида ЎзССР Конституцияси ва «Ўзбекистон ССР Олий Советига сайлов ҳақидаги низом»ни тушинтириш ишига тўла сафарбар этди. Коммунистлар аввало сайлов ҳужжатларини ўзлари яхши ўрганиб чиқдилар. Ҳозир улар бўлинма аскарлари ўртасида тушинтириш ишларини олиб бормоқдалар.

Старший лейтенант Аюмбетов, агитаторлардан Треулиев, Абдуллаев, Усмоналиев ва бошқа ўртоқлар маҳаллий миллат жангчилари ўртасида иш олиб бордилар.

Туркистон округ ҳарбий кенгаши ва сиёсий бошқармаси Ўзбекистон ССР Конституцияси, сайлов низомини, ҳархил бадиий плакатлар, шиорлар ва бошқаларни ўзбек ҳамда рус тилларида нашр этди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети сайловига тайёргарлик округ қўшинларида сиёсий активликни жуда ошириб юборди.

— Мен, — дейди Сталин номли Ленин орденли Н-нчи танк мактабининг курсанти ўртоқ Никитин, — бу йил ўз ҳаётимда социалистик ватанимизнинг тўла ҳуқуқли граждани сифатида сайловда биринчи марта иштирок этишим блан фахрланаман.

Жангчилар, сержантлар ва офицерлар Ўзбекистон ССР Олий Советига сайловни жанговар ва сиёсий машқларда янги муваффақиятларга эришиш блан кутиб олмоқдалар. Н-нчи қисм тўпчилари сайлов кампанияси кунларида жанговар ва сиёсий тайёргарликда юксак натижаларга эришдилар. Сержантлардан Логунов, Кульгавий ва бошқалар а'ло даражада ўқимоқдалар. Сержант Логунов а'ло ўқигани ва яхши ишлагани учун мукофот ҳамда 20 кунлик навбатсиз отпуска олди. Коммунистлардан Есин, Мурашкин, Найдуллин, Худоев, Резницкий, Петкаверев, Федотов, комсомоллардан Муродов, Баладзе, Циганков, Никитин, Соловьев, Латуто ва бошқа ўртоқлар а'ло ўқимоқдалар.

Сталин номли Ленин орденли Н-нчи танк мактабида шу кунларда старший лейтенант Мальцевнинг взводи тактика юзасидан ўзлаштиришда ўрта ҳисоб блан 4,5, техника юзасидан 4,45 баҳо олишга муваффақ бўлди.

Солдатлар, сержант ва офицерлар мамлакатимизнинг барча гражданлари блан бирга коммунистлар блан партиясизлар Сталинча блокининг номзодларига овоз бериш блан ўзларининг Ленин-Сталин партиясига ва совет ҳукуматига бўлган муҳаббат ва садоқатларини яна бир марта тўла изҳор қиладилар.

Майор С. ДАНИЛОВ.

Ирригация ишларидаги қолоқликка барҳам берайлик

Улуғ Ватан урушидан кейин Ўзбекистон пахтачилигини ривожлантиришда 1947 йил алоҳида бир давр бўлади.

Сталинча янги бешйилликнинг иккинчи йили бўлган 1947 йилда Ўзбекистонда пахта майдони кенгайтирилиб, ҳар гектардан олинадиган ҳосил урушдан илгариги даражага етказилиши керак.

Бу улуғ программани бажаришда ЎзССР Сув хўжалиги министрлиги ва унинг жойлардаги органлари жуда муҳим ва мас'улиятли вазифаларни амалга оширишлари керак. Пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларини сув блан тўла та'минлаб туриш, янги сувли ерлар очиш, сизот сувлари ер бетига чиқиб кетган, шўр босган ерларда мелиоратив ишларни олиб бориш, анҳор ва каналлардаги иншоотларни техника жиҳатидан яхшилаш каби ишларни бажариш зарур.

Кўкламги экин кампанияси даврига бажарилиши зарур бўлган асосий ирригация ишлари, февраль, март ойлари ичида тамомланиши шарт. Шу қисқа муддат ичида барча канал ва ариқларни тозалаб, сув яхши оқадиган қилиш, гидротехника иншоотларини ремонтдан чиқариш, экин ерига айлантириладиган қўриқ ва партов ерларда янги ариқлар қазиш, сизот ерларда зовур ва коллекторлар қазиш, шўр босган ерларни тозалаш ишларини амалга ошириш керак.

Бу санаб ўтилган ишлар 1946 йил кузидан бошлаб жадаллик блан олиб борилиши керак эди. Броқ, сув хўжалигининг жойлардаги ходимлари, область ҳамда район совет ва партия ташкилотларининг раҳбарлари бу муҳим вазифани эсдан чиқардилар. Улар 1947 йил пахта мўл ҳосили учун курашда ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлган ирригация ишларини амалга оширмадилар. Ана шундай бепарволик натижасида кузги-қишки ирригация ишлари ўлда-жўлда бўлиб қолди. Ариқ ва зовурларни тозалашдан тортиб, барча ирригация ва мелиорация ишлари кўкламга қисқа пайтга йиғилиб қолди. Шунинг учун ҳам кўпгина областьларда кўкламда қилинадиган ишлар ҳаддан ташқари кўпайиб, аҳвол жуда оғирлашди. Энди ариқ тозалаш каби ишларни февраль ичида, бошқа барча ирригация-мелиорация ишларини февраль-март ойлари ичида ўтказишга тўғри келади.

Колхозлар ўртасида бўлган ариқ ва зовур шохобчаларини тозалаш учун 10 миллион 500 минг кубометр тупроқ қазиш лозим. Бу ишнинг 75 проценти Тошкент, Самарқанд, Бухоро, Хоразм областьларида ва Қорақалпоғистон АССРда қилинади. Бу областьларда ариқ ва зовур шохобчаларини тозалаш иши жуда орқада қолиб келади. Шунинг учун ирригация ишларини шу кечаю-кундуздан жадаллаштирилмаса, кўкламги чигит экиш ишларига халал бериши мумкин.

1 февральда олинган ма'лумотга қараганда, ариқ тозалаш иши Тошкент областида 5 процент, Самарқанд областида 6 процент, Хоразм областида 9 процент бажарилган. Мана бу аҳвол область ва район сув хўжалиги идоралари, партия ва совет ташкилотларининг кўкламги экин кампанияси даврига сув йўлларини тахт қилиб қўйиш каби ғоят муҳим масалани эсдан чиқарганликларини кўрсатади. Шунинг учун ҳозирги ғанимат кунларни қўлдан бермай, барча колхозчиларни ирригация ишларига жалб этмоқ ва мавжуд машиналарнинг ҳаммасини ишга солмоқ зарур.

Суғориш ишларини яхшилаш учун муҳим чоралардан яна бири гидротехника иншоотларини экин кампанияси давригача тўла ремонтдан чиқаришдир. Февраль-март ойларида 1.100 кубометрдан ортиқ бетон ва ёғоч ишларини ҳамда 10 минг кубометрга яқин тоштўғон ва қорабуратўғон қуриш ишларини бажармоқ лозим.

Бу ишлар ичида ўртоқ Сталин номидаги Катта Фарғона каналини ремонт қилиш айниқса муҳим. Бу каналда қилинадиган қорабура ва бошқа ремонт ишларининг ҳажми республикамиздаги бошқа барча гидротехника иншоотлари ҳажмидан деярлик икки марта кўп.

1947 йилда 187 минг гектар қўриқ ер очилади. Бу ерларнинг 66.600 гектарида шу чоққача ҳечқандай ирригация ишлари қилинмаган эди. Бу ерларда ариқлар очиш учун февраль-март ойларида 3 миллион 630 минг кубометр ер қазилиши керак. Бу иш ҳар куни 26.600 киши ишлашини талаб қилади. Тошкент, Фарғона ва Андижон областьларида янгидан очиладиган ерлардаги ирригация ишларининг ҳажми, республикадаги қўриқ ерларни очиш топшириғининг 70 процентини ташкил этади. Шунинг учун ҳар куни Тошкент областида 5.300 киши, Фарғона областида 6.600 киши, Андижон областида 7 минг киши ишламоғи керак.

1 апрельгача мелиорация ишлари, жумладан янги коллектор ва зовурлар қазиш юзасидан ҳам кўп чораларни амалга оширмоқ керак. Масалан, Тошкент областида Мирзачўл зовурини қазиш, Фарғона областида Шимолий коллекторни қазиш, Андижон областида Балиқчи, Сталин ва Ҳолдивонбек район коллекторларини қазиш, Наманган областида Норин коллекторини қазиш, Хоразм областида ва Қорақалпоғистон АССРда зовурлар қазиш ишларини амалга оширмоқ зарур. Янги коллектор ва зовурлар қазиш учун 3 миллион 132 минг кубометр ер ишларини бажариш керак. Бу ишларнинг 64 проценти Фарғона ва Хоразм областида қилинади. Бу ишларнинг 50 проценти қўл кучи блан, 1 миллион 402 кубометри портлатиш йўли блан, 159 минг кубометри экскаваторлар воситаси блан бажарилади.

1947 йил пахтачилик программасини бажаришда йирик ирригация қурилишлари жуда катта аҳамиятга эга. Улуғ Ватан уруши йилларида Каттақўрғон ҳовузини қазиш иши тўхтаб қолган эди. Бу қурилишга Сталин бешйиллигининг биринчи йили бўлмиш 1946 йилда яна киришилди. Ҳозир қурилишда Бухоро ва Самарқанд областининг 3 мингдан ортиқ колхозчилари жадал ишламоқдалар. Каттақўрғон ҳовузининг ҳажми 1947 йил кўкламигача икки марта кенгайтирилиб, Зарафшон водисига йилига бериладиган сув миқдори анча кўпайтирилади. Қурилиш ишларини тезлатиш мақсадида кучли экскаватор, тасмали транспортёрлар, ерни шиббаловчи машиналар ва бошқа машиналар келтирилди. Қурилишга темир йўл келтирилмоқда. Вазифа — ҳозирги ғанимат кунларни қўлдан бермай, Ўзбекистоннинг энг йирик пахтакор областида қурилмоқда бўлган Каттақўрғон ҳовузини тезроқ битказиб, унга камида 200 миллион кубометр сув тўплашдан иборатдир. Самарқанд, Бухоро область партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари республикамиздаги бу улуғ ирригация қурилишида март-апрель ойларида ҳар куни 8 минггача одам ишлашини та'мин этмоқлари зарур.

Наманган областида кам сув районларни сув блан та'минлаш мақсадида Ўрта-Тўқай ҳовузини қазиб битказиш катта аҳамиятга эга. Ҳозир бу ҳовуз учун харсанг тош тайёрлаш, уни ташиб келтириш, ҳовуз қирғоқларини мустаҳкамлаш ишлари қизғин бормоқда. Ўрта-Тўқай ҳовузи қирғоғини тош блан мустаҳкамлаш плани январьда 110 процент бажарилди. Ҳовузни партия ва ҳукумат белгилаган муддатда, я'ни Косонсой арида сув тошадиган вақтгача қазиб битказиш учун, мавжуд қурилиш машиналаридан тўла фойдаланмоқ, қурилишда ишлаётган колхозчилар сонини янада оширмоқ зарур.

Шимолий Тошкент канали қурувчилари олдида бу йил катта вазифалар турипти. Бу каналдан сув ичадиган ернинг миқдори 1947 йил кўкламидан бошлаб, яна 4 минг гектар кўпайтирилади. Шу йўл блан Тошкент областида пахта майдони яна кенгаяди ва Тошкентдаги саноат корхоналарининг ёрдамчи хўжаликлари янада кўпроқ ер оладилар.

Аммо, бу муҳим қурилишда иш жуда суст бормоқда. Канал этагида ерни портлатиш ишлари шу вақтгача яхши йўлга қўйилмаган. Янги ерларга сув берадиган тўғонларни мустаҳкамлашга ҳали киришилмаган. Ишчи кучи блан та'минлаш иши янада ёмон ҳолда. Қурилиш атиги 10 процент ишчи блан та'минланган. Кўкламгача ариқларни қазиб тамомлаш учун Тошкент область ташкилотларининг раҳбарлари шу кечаю-кундуздан бошлаб каналга ҳар куни 1.800 киши чиқармоқлари керак.

Иттифоқ ҳукумати ирригация қурилишларига ёғоч, цемент, темир, ер қазиш машиналари ва автомашиналар бериб, Ўзбекистонга катта ёрдам қилмоқда.

Область ва район ташкилотлари Иттифоқ ҳукуматининг бу ёрдамидан тўла фойдаланиб, колхозчилар оммасини ирригация қурилишларига сафарбар этишлари керак.

Бу тўғрида айниқса маҳаллий сув хўжалик ташкилотлари катта жонбозлик кўрсатишлари зарур.

Қурилиш бошқармалари эса, колхозчиларни яхши кутиб олиб, уларга маиший-маданий шароит туғдиришлари керак. Токи, ҳарбир колхозчи кун сайин ўзининг иш унумини ошира борсин.

Шуни айтиш кераки, ирригация ва мелиорация ишларида портлатиш йўли блан ер қазиш мутлақо қониқарсиз бормоқда.

Область ва район ташкилотлари портлатиш иши учун зарур миқдорда ишчилар ажратмаганлар. Бу камчиликларни тезда тугатиб, портлатиш ишларини тубдан яхшиламоқ керак.

Область, район сув хўжалик идоралари ирригация шохобчалари ва қурилишларининг ходимлари, область ва район совет, партия ташкилотларининг раҳбарлари кўкламгача қолган вақт ичида ирригация ва мелиорация ишларини жуда жадаллаштирмоқлари зарур.

Республика сув хўжалиги ходимлари Ўзбекистон ССР Олий Советига сайловлар шарафига бошланган социалистик мусобақани кучайтириб, ирригация, мелиорация планини қисқа муддат ичида тўғаллашлари зарур. Бу блан улар республикамизда пахтачиликни урушдан авалги даражага етказиш учун бошланган умумхалқ ҳаракатига муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

Ф. НАЖИМОВ.

УзССР Сув хўжалиги министрининг ўринбосари.

УЛУҒ СТАЛИННИНГ 1947 ЙИЛДА ПАХТА ҲОСИЛИНИ УРУШДАН АВВАЛГИ ДАРАЖАГА ЕТКАЗИШ ҲАҚИДАГИ ТОПШИРИҒИНИ БАЖАРАМИЗ!

РАИС

Замонамизда туғилиб ўсган кўпгина талантли, идрокли кишиларимиз орасида ажойиб ташкилотчи раҳбар ўртоқлар бор. Буларнинг анчагина қисми хотин-қизлардан бўлганлигини назарга олсак, кишилардаги олижаноб хусусиятлар ҳақиқатан ҳам совет тарбияси туфайли юзага чиқиб, тез камолатга етаётганини кўрамиз.

Турсуной 18 ёшида колхозга раис бўлди. Ундаги зийраклик ва ишнинг кўзини билишлик хусусияти ёш раҳбарни қўллаб бошлади. Олтинкўл район Жалабек қишлоқ советидаги Сталин номли колхоз 1942—1943 йиллари илғорлик томон юз тутиб, ҳосили ҳар гектарига 28 центнерга етди.

Андижон областининг Ленин районидаги «Сталинчи» колхози республикамизда энг йирик пахтакор колхоз бўлиб, сал кам минг гектар ерга чигит экади. Ҳар жиҳатдан катта бўлган бу колхозни «совхоз—колхоз» ҳам дейдилар. Турсуной 1944 йилда шу колхознинг ҳосилот совети раислигини муваффақият блан олиб борди.

Кишидаги қайноқ қалб энг мушкул ишларни енгишда, кўзлаган мақсадга етиш учун зўр куч блан олға интилиш пайтларида сиртга тепади. Турсунойнинг юрагидаги ўтни ха деганда пайқамаган ба'зи кишилар ҳозир ҳайратда қолмоқдалар.

1944 йил ноябрининг охири эди. Ленин район Стрелков қишлоқ советидаги Сталин номли колхозга Турсуной раис этиб сайланди. Колхозчилар раис сайлаш олдидан ёшгина жувоннинг пахта ишида қисқача босиб ўтган йўлини эшитдилар. Шунда, унинг уч йиллик хизмати колхозчиларни қаноатлантирса ҳам, ба'зилар: «ёш қиз экан, раисликни эплай олса яхши эди» дедилар. Лекин, Турсунойдаги уста пахтакор раҳбарга хос ташкилотчилик қобилияти бу шубҳалардан тобора устун чиқа борди.

Турсуной биринчи кунёқ колхознинг пасти-баландини ажратиб олган эди. Колхозда ишчи кучи етарли, ер кучлик, асбоб-ускуна бор. Тажрибакор пахта усталари ҳам кўпгина ҳисобланади. Лекин шу далда пахта тайёрлаш давлат плани 91 процентда тўхтаб турар эди. Турсуной колхоздаги сансалорлик оқибати бўлган бу кўринишга ҳархол зарба беришга отланди. Колхоз раҳбарларини йиғиб, далани, ҳарбир бурчакини, колхозчиларнинг уйларини бирма-бир текшириб чиқиб, чўкиб ётган пахтани йиғиб давлатга топширтирди. Ҳақиқатан ҳам, кўп ҳосил ғўзапоя блан бирга ўриб юборилган, кўсаклар марзаларидаги ўрилган ғўзапоялардан териб олинмаган, терилган кўсаклар эса, колхозчиларнинг уйларида чувилмай нобуд бўлаётган эди. Тез кун ичида ҳосилнинг ҳаммаси батамом йиғиштириб олиниб, давлатга топширилди. Колхознинг пахта плани 101 процентга етганда, Шунда, «Энди планимиз бажарилмайди» деган тажрибакорлар ҳам ўзаро: «қизимиз дурустга ўхшайди» дея бошладилар.

Ма'лумки, раҳбар иш блан ўзини кўрсатмаса, унинг сўзида та'сир кам бўлади. Чунки, одамлар раҳбарнинг буйруғини амалий иш блан ўлчаб кўрадилар.

Турсуной колхозчиларга биринчи иши блан танилган эди. Колхозчилар ёш бўлса ҳам ўз раисларининг сўзидан ва топшириқларидан яхши натижа кута бошладилар. Лекин колхозда ишни яхши йўлга қўйиб юбориш учун ҳали анча қийинчиликларни енгиш керак эди. Ба'зи колхозчилар ҳардам ҳаёллик блан ишлар эдилар. Бир мунча дангасалар яхши ҳосилдор, томорқа боғларга эга бўлиб, колхоздаги имтиёзлардан тўла фойдаланар эдилар. Турсуной дастлаб ишга ҳалал берувчи, ўз манфаатини колхоз манфаатидан устун қўювчи шундай кишиларга қарши кураш олиб борди. Ба'зи дангасаларни тушунтириш йўли блан ишга солса, ба'зиларига қишлоқ хўжалик артели уставига мувофиқ тегишли чораларни қўллади. Шундай қилиб, колхоздаги 265 а'зонинг ҳаммаси тез кун ичида ёппасига ишга чиқадиган бўлди. Колхозчилар Турсунойнинг колхозда дангасаликка барҳам бериш соҳасидаги кураши ҳақида ҳикоя қилар эканлар, Жумабой ака блан бўлган қизиқ воқеани гапирадилар: Жумабой ака яхшигина тажрибакор бўлса ҳам нимагадир колхоз ишига қатнашмай юрар экан. Турсуной бу одамга ма'мурий чора ёмон та'сир қилишини пайқаб, бошқача йўл тутган. У, бир кун Жумабой акани колхоз идорасига чақиртириб келиб, ҳеч сўз айтмасдан янги тўппи кийдириб юборган. Тўпписи эскириб қолганидан шикоят қилиб юрган бу қария нари ўйлаб-бери ўйлаб раиснинг бу ишига ақли етмади. Шу блан бирга у энди ишга чиқмасликни раиснинг тилагига қарши ҳаракат, деб тушинди. Ҳозир Жумабой ака энг яхши пахта устаси ва стахановчилардан ҳисобланади.

Турсуной колхозда механизациядан фойдаланмаслик кайфиятига қаттиқ зарба берди. 1945 йилда ерни трактор блан ҳайдади ва чигитни ҳамма ерда трактор блан экдирди. Ғўза қатор ораларини ишлаш ҳам механизация усулига кўчирилди. Ҳуллас барча иш агротехника қоидаси асосида, юқори сифатли ўтказилиб, колхознинг ҳосили 22 центнердан 29 центнерга кўтарилди.

Колхозчилар ўз раисларига тамом ишонч ҳосил қилганлар. Раис ҳам колхозчиларнинг ҳарбирини яхшилаб ўрганди ва пахта ерининг мижозини яхши билиб олди. Дастлабки кунлари, унга ба'зи ишларни сўраб билишга тўғри келса, энди ҳарбир бригададаги, звенодаги барча ҳисоб-китобгача Турсунойдан сўраб билса бўлади. Колхоздаги катта-кичик ўз раисларини «ўртоқ Каримова» дебгина атамайдилар. Қариялар «қизим» дейдилар, ўзидан катталар «Турсуной» деб атайдилар. Кичиклар эса, уни ҳамма ерда «ая» деб юритадилар.

Колхозчиларнинг бу ишонч ва ҳурматига нима сабаб? Ёш ташкилотчи раис Турсуной Каримова колхознинг ривож топишига астойдил жонбозлик қилди. Пахта ҳосилини оширишга бош бўлди. Даромад кўпайди. Колхозчилар яна ҳам давлатли бўлдилар. Тўй-ҳашамларда, қайғули чоғларда колхозчининг ёнида бағардон туралиган Турсуной ҳақида қариялар «барака топсин, баҳоси йўқда» дейдиган бўлдилар.

1946 йил кўкламги иш колхозда ҳар қачонгидан ҳам баланд руҳ блан бошланди. Турсуной пахтачилик ишидаги муносиб хизматлари учун СССР Олий Советининг депутати қилиб сайланган эди. Колхозчилар ёш раисларининг тўғри ва фойдали топшириқларини илгари қанчалик самимий бажарган бўлсалар, энди ҳукуматимиз олий органининг депутати сифатида унинг ҳарбир сўзига яна ҳам ишонч ва ҳурмат блан қулоқ солабошладилар. Турсуной Ўзбекистон илғор пахтакорларининг учинчи қурултойи вакиллари томонидан доҳий Сталинга ёзилган мактубни муҳокама қилиш учун йиғилган бир йиғилишда колхозчиларига шундай деди:

— Колхозимиз ердан ҳар қанча ҳосил олиши мумкин. Фақат ҳаммамизнинг жон куйдириб ишлашимиз керак. Мўл ҳосил олиш учун механизациядан кўпроқ фойдаланиб, еримизнинг мижозига қараб мавсумий ишларни ўз вақтида бажаришимиз лозим.

Колхозда 140 гектар ернинг ҳар гектаридан 35 центнер ҳосил олиш учун кураш бошланиб кетди. Ер икки марта трактор блан ҳайдалиб, 20 апрельда чигит экиб бўлинди. Ғўзалар ёзда олти марта кетман чопиғи ва олти марта культивация қилинди. Суғориш даврида қатор ораларига ҳар гектар ҳисобига 500—600 килограммдан ма'дан ўғит сепилди. Ғўза етти марта, айрим жойлар саккиз марта суғорилди. Сўнгги суғориш даврларида ғўзага «шарбат» оқизилди.

Ҳуллас, юқори ҳосил олиш учун нималики тадбир қўлланилиши керак бўлса, ҳаммаси қилинди. Шуни айтиш керакки, ишга ярқли бирор колхозчи 1946 йилда сал бўлсин ғирромлик қилмади. Турсуной эрта азонда далада ҳозир бўларди. Кейин идорада ташкилий ишларни битиргач, тушки дам олишдан кейин яна далага чиқарди. Ма'лумки, шу икки вақтда далага чиққан колхозчи албатта ишни ташлаб кетиши мумкин эмас. Турсуной далада бўлган вақтида бригадир ҳам, звено бошлиғи ҳам ва колхозчи ҳам ҳозир бўлишга шошилар эди. Ба'зи колхозчилар ишга жойроқ чиқиш лозим бўлиб қолганда ҳам, раисдан уялганларидан далага етиб борардилар, ёки мажлисда юз қизоришини ўйлардилар.

Андижон область, Ленин район, Стрелков қишлоқ советидаги Сталин номли колхоз ўтган йили 140 гектар ерининг ҳар гектаридан 25 центнер ўрнига, 34,5 центнердан ҳосил етиштирди. Колхозга бу йил ҳосили пастлашиб кетган қўшни Калинин номли колхоз қўшилди. Сталин номли колхоз а'золари бу йил ҳар гектаридан 45 центнер ҳосил олиш учун курашмоқдалар.

Турсуной Сталин номли колхозга раҳбарлик қилаётган кейинги икки йилдан ортиғроқ вақт ичида ўзининг ўткир идроки блан шу атрофдаги ерларнинг ҳаммасини яхшилаб ўрганиб олди. Пахтачилик ишини кундан-кун пухта эгаллаб, камолатга етаётган бу ташкилотчи раис Ўзбекистон пахтакорларининг тўртинчи қурултойида ўз колхозининг пахтачиликдаги ютуқларидан дадил ҳисоб беражак.

Ҳабиб НУ'МОН.

Тракторчилар

Бизнинг трактор бригадамиз «Социализм» колхозида ишлай бошлаганига тўрт йил бўлди. Биз, колхозда пахтачилик ишларини кўпроқ машиналаштириш йўли блан пахта ҳосилини йилдан-йилга оширишда колхозга ёрдам бермоқдамиз.

Ҳар йили ер ҳайдашда ҳам, чигит экишда ҳам ва ғўза қатор ораларини ишлашда ҳам биринчиликни эгаллаймиз. Чунки, аввало, тракторларни сифатли ремонт қилиб, кўкламги ишларга ўз вақтида тайёрлаймиз.

Ўтган йили ер ҳайдашни ҳаммадан олдин бошлаб юбордик. Пахта ерлари 9 апрельда 28—30 сантиметр чуқурликда агротехника қоидасига мувофиқ ҳайдалди. Ернинг нами кетмасданоқ, 11 апрельда чигит эка бошлаб, экишни 8 кунда тамомладик. Бригадамиз юмшоқ ер ҳайдаш ҳисоби блан пландаги 1295 гектар ўрнига, 1511 гектар ер ҳайдаб, йиллик топшириқни 132 процент бажарди. 15 от кучига эга бўлган ҳар бир трактор блан 480 гектар ўрнига 571 гектардан ер ҳайдаб, юқори меҳнат унумига эриштик. Кўп ер ҳайдасак ҳам, лекин мойни эҳтиётлик блан сарфлашимиз натижасида 1.025 килограмм ёнилғини тежадик.

Механизация — мўл ҳосилнинг негизи: ер ҳайдаш, чигит экиш ва ғўзани ёз бўйи машиналар блан сифатли қилиб ишлаш — мўл ҳосилни та'мин этди. Биз ишлаган колхоз 1946 йилда 220 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан ўрта ҳисоб блан давлатга 37,2 центнердан пахта топширди. Айниқса колхоз шахмат усулида ишланган ерлардан юқори ҳосил олишга муваффақ бўлди.

Ба'зи колхозларнинг раҳбарлари ғўзанинг кўчати камайиб кетишидан чўчиб, шахмат усулида трактор блан культивация қилишни зарарли деб биладилар. Бу фикр мутлақо нотўғри. Гап ғўза кўчатининг кўплигида эмас, балки пахтачиликни кўпроқ машиналаштириш ва ерни сифатли ишлашдадир. Бу — колхозчиларнинг меҳнатини ҳам енгиллаштиради, меҳнат кунларининг қимматини ҳам оширади. Буни биз тажрибада яққол кўрдик.

«Социализм» колхозининг ерлари майда бўлаклардан иборатлигига қарамай, 62 гектар ердаги ғўзани шахмат усулида культивация қилдик. Ба'зи колхозларда тракторлар блан бир марта шахмат усулида культивация қилиб, сўнгра от блан культивацияни давом эттирадилар. Колхоз правленияси ҳам, биз ҳам шахмат усулида культивация қилишни охиригача давом эттирдик. 62 гектар ердаги ғўза 3 бор трактор блан культивация қилинди. Бу ерларнинг ғўзаси бошқа ерларникига қараганда мўл ҳосил берди. Колхоз мана шу ердан ўрта ҳисоб блан 42.5 центнердан ҳосил олди.

Айниқса Ҳаким Ёқубов бошлиқ бригаданинг шахмат усулида ишланган 36 гектар ердаги ғўзаси эрта етилди. Бригада 41 центнердан ҳосил олди. Бригаданинг Жалол Пўлатов звеноси 62 центнердан ҳосил топширди. Сирожиддин Маматов бригадаси ҳам шундай ҳосил олишга муваффақ бўлди. Пахтачиликни машиналаштириш, айниқса шахмат усулида культивация қилиш туфайли, «Социализм» колхози илғор Янгийўл районида ҳосил жиҳатидан иккинчи ўринни эгаллади.

Ҳалол меҳнат, мўл ҳосил—кўп даромад келтирди. Колхозчилар ҳам, тракторчиларимиз ҳам катта даромад олдилар. Ёлғиз ўзим ўтган йили 893 меҳнат куни ишладим. Пахтадан мўл ҳосил етиштирганим учун менга 1.327 та қўшимча меҳнат куни ёзилди. Қўшимча меҳнат кунимнинг ўзига 6.628 сўм пул, ҳаммаси бўлиб 3.650 килограмм ғалла берилди. Саноат молларидан ҳам шу хилда кўп нарса олдим.

Универсалчи Абдурашид Ғозиев пландаги 1010 гектар ўрнига 1.559 гектар ер ишлаб берди. 141 гектар ердаги ғўзани 7 марта культивация қилиб, 4 марта эгат олди. Ғозиев 62 гектар ердаги ғўзани ҳам шахмат усулида 3 марта культивация қилди. У, мавсумда 689 меҳнат куни туширди. Бу участкалардан мўл ҳосил олингани учун, унга 1.022 меҳнат куни қўшиб берилди. Ғозиев ана шу меҳнат кунига 5.114 сўм пул ва 2.568 килограмм ғалла олди. Тракторчи Маҳамад Отаматов, бригадамизнинг бошқа а'золари ҳам мана шундай кўп даромад олдилар.

Колхоз правленияси тракторчилар тўғрисида яхши ғамхўрлик қилди. Тракторларнинг унумли ишлаши, пахтачиликни машиналаштириш тадбирларини амалга оширишга ёрдам берди. Шундай ёрдам натижасида, бригадамиз ҳеч нарсага муҳтож бўлмади. Ишимиз унумли бўлди, колхоз правленияси бизни рағбатлантириб, яхшироқ ишлашга шароит туғдирди. Менинг ишимни тақдирлаб, мени 1 сигир, универсалчи Ғозиев, тракторчи Отаматов ва бошқа ўртоқларнинг ишига қараб қўй ва саноат моллари блан мукофотлади.

Биз беркитилган «Социализм» колхози бу йил 225 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 50 центнерга етказиб пахта ҳосили бериш мажбуриятини олди. Бу — оғир вазифа. Бундай юқори ҳосилни олиш учун бизнинг янада унумли ишлашимиз зарур. Бригадамизнинг а'золари юқори ҳосилга ўз ҳиссаларини қўшиш учун аниқ мажбурият олмоқдалар. Ремонтга эрта киришиб, 25 январьда ремонтни юқори сифат блан тамомладик. Бу—биринчи ютуғимиз. Ҳозир тракторлар колхозда, қуруқ жойда эҳтиётлик блан сақланмоқда. Фақат ер етилишини кутиб турибмиз.

Бригадамиз а'золари 15 от кучига эга бўлган трактор блан 750 гектар ер ҳайдаб, универсал блан 1.800 гектар ерни ишлаб бериш мажбуриятини олдилар. Шу шарт блан Ворлаков бошлиқ 13-нчи трактор бригадасини социалистик мусобақага чақирдик. Биз астойдил ишлаб, бу йилги мажбуриятимизни ҳам ошириб бажарамиз ва мўл ҳосилни қўлга киритамиз.

И. ЧИГАРЕВ.

Тошкент область, Янгийўл районидаги Н МТСнинг 9-нчи бригада механиги.

„Маданий инқилоб" колхозининг коммунистлари мўл ҳосил учун курашмоқдалар

СССР Халқ Комиссарлари Советининг Ўзбекистонда пахтачиликни тиклаш ва янада ривожлантириш тўғрисидаги тарихий қарори муносабати блан пахтакор колхозларнинг партия ташкилотлари устига ҳам катта вазифалар юклатилган. Бизнинг колхоз партия ташкилоти 1946 йилда пахта ҳосилини ошириш юзасидан анчагина ишлар қилди. Аввало ҳукуматимизнинг мазкур қарори колхоздаги коммунистлар ўртасида пухта ўрганиб чиқилди. Сўнгра, шу коммунистларнинг ташаббуси блан барча колхозчиларга етказилди.

Партия ташкилоти ҳукуматимизнинг қарори колхозда бригада ва звеноларда қандай бажарилаётганини йил бўйи пухта текшириб бориб, ишда юз бераётган камчиликларни ўз ўрнида дарҳол тугатишга бошчилик қилди. Шунинг натижасида колхоз ўтган йил пахтадан юқори ҳосил олишга эришди.

Колхозимиз 1946 йилда 100 гектар пахта ерининг ҳар гектаридан 23,5 центнердан ҳосил олди. Бу— Самарқанд областининг Пастдарғам районида энг юқори ҳосил ҳисобланади. Айрим бригада ва звенолар, шу жумладан коммунистлар бошчилик қилаётган бригада, звенолар пахта ҳосилини оширишда бошқаларга намуна бўлдилар. Масалан коммунист ўртоқ Ҳайит Тўрақулов бошлиқ бригада ҳар гектардан 30 центнер ҳосил етиштирди.

Колхоз партия ташкилоти ўтган йил далада етиштирилган мўл ҳосилни ўз вақтида нобуд қилмай йиғиб-териб олишга яхши бошчилик қилдики, бу — колхознинг пахтачилигини ривожлантиришга анча ёрдам берди. Партия ташкилоти пахта йиғим-терими даврида қандай иш олиб бориш планини тузиб чиқди. Бу план ҳар тарафлама яхши ўйланиб тузилгани учун область газетасида ҳам э'лон қилиниб, бошқа колхозларга намуна қилиб тақлим этилди.

Колхоз партия ташкилоти олдида 1947 йилда пахта ҳосилини ошириш юзасидан яна ҳам каттароқ ишларни бажариш вазифаси турипти. Колхоз бу йил ҳар гектардан энг ками 27 центнер ҳосил олиш учун курашмоқда. Бу ва'данинг устидан чиқиш учун ўтган йил кузда бошлаб тайёргарлик ишларини яхши ўтказишга киришдик. Ҳамма пахта ери кузда НАТИ трактори блан 25—28 сантиметр чуқурликда ҳайдаб қўйилди. Пахта ери атрофидаги ариқлар тозаланиб бўлди. Давлатдан берилган 37 тонна ма'дан ўғит ташиб олинди. Ҳозиргача далага ҳар гектар ҳисобига 18 аравадан маҳаллий ўғит чиқарилди. Партия ташкилоти кўкламга тайёргарлик ишларини 16 февраль — УзССР Олий Советига сайлов кунигача тамомлаш учун колхозчилар ўртасида сайлов олди социалистик мусобақасини қизитиб юборди. Колхозда ҳозир 7 агитатор ишламоқда. Булар агитацияни кўкламга тайёрлик ишлари блан боғлаб олиб бормоқдалар.

Колхоз партия ташкилоти пахтачилик юзасидан барча ишларнинг ўз вақтида ва юқори сифатли ўтишини доим назорат қилиб туради. Колхоз коммунистлари бу йил пахтадан мўл ҳосил олишнинг калити механизацияда эканини англаб, тракторлардан тўла фойдаланишни ташкил қиладилар.

Колхоз партия ташкилоти коммунистларни пахта юқори ҳосили учун курашда авангард бўлиш, 1947 йилги шарафли вазифаларни тўла-тўкис амалга оширишга барча колхозчиларни сафарбар қилиш учун бундан кейин ҳам астойдил курашади.

Даврон ХОЛМУРОДОВ.

Самарқанд область, Пастдарғам районидаги «Маданий инқилоб» колхози партия ташкилотининг секретари.

Гектаридан юзцентнер ипак пахта етиштирамиз

Мен, 23 га кирдим. Ёшлигимда онам ва акаларимга ёрдам қилар эдим. Кейинги йилларда эса, ўқиш блан бирга ғўза чопиғида, пахта теримида ҳам қатнаша бошладим. Уруш бошланганидан кейин қишлоғимизнинг кўп йигитлари Ватанни мудофаа қилиш учун кетдилар. Колхозимизда звено бошлиғи бўлиб ишлаб юрган акам Йўлдош ҳам фронтга кетди. Шунда мен акамнинг вазифасига ўтишни сўрадим. Колхоз правленияси илтимосимни қондирди. Тенгдошларим Широат, Жавла, Кумушой, Офтобхонлар блан бир звено бўлиб ишлай бошладик. Звеномизга 60 яшар Очилбобо Хўжамбердиевни ҳам беркитиб қўйдилар. Очилбобо бизларга йўл-йўриқ кўрсатиб, пахтачилик соҳасидаги жуда катта тажрибаларни ўргатиб борди. Звеномиз уруш йилларида ҳам ўз устига олган мажбуриятини бажарди.

Биз 1945 йилда республика пахтакорларининг ўртоқ Сталинга ёзган мактубини муҳокама қилиб, 5 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 50 центнердан пахта топшириш мажбуриятини олдик.

Кўкламда чигит экишдан олдин ҳар гектар пахта еримизга 35 тоннадан маҳаллий ўғит чиқариб тўкдик. Еримизни уч марта трактор блан чуқур ҳайдадик. 10 апрельда агротехника қоидаларига мувофиқ чигитни экиб бўлдик. Ҳамма ерларимизга трактор сеялкаси блан чигит экдик. Бу нарса кейинчалик ғўза парваришини механизация асосида ўтказишга катта имконият берди. Чигит ердан текис униб чиқиши блан, ғўза парваришини бошлаб юбордик. Ёз бўйи ҳормай-толмай меҳнат қилиб, ғўза қатор ораларини беш марта культивация қилдик, олти марта чуқур чопдик. Шунингдек, ғўзаларимизни олти марта қондириб суғордик. Пахта қийғос очилгунча ғўза парваришини давом эттирдик. Натижада биз ҳар гектар пахта майдонидан 64 центнер ипак пахта етиштиришга муваффақ бўлдик. Колхозимизнинг правленияси звено а'золарини қимматли нарсалар блан мукофотлади. Ҳукуматимиз менга Ленин орденини берди.

Олий мукофот мени ва звеномизнинг барча а'золарини беҳад қувонтирди. Биз партия ва ҳукуматимизнинг ғамхўрлигидан руҳланиб, яна ҳам яхшироқ ишлашга ҳаракат қилдик.

Чигит экишни муддатидан олдин тамомладик. Ғўзаларимизни ўз вақтида парвариш қилдик. Ғўза парваришида машиналардан кўпроқ фойдаландик. Звено а'золари ўтган йили икки баравар кўп меҳнат куни ишладилар. Ана шунинг учун ҳам биз 1946 йилда давлатга ҳар гектардан 84 центнер ипак пахта топширдик.

Звеномизнинг а'золари бу йил беш гектар еримизнинг ҳар гектаридан 100 центнердан ипак пахта етиштириш мажбуриятини олдилар. Биз бу вазифани бажаришга сидқидил блан киришдик. Пахта ерларимизнинг ҳаммасини шудгор қилиб, ғўзапоялардан тозалаб қўйдик. Звеномизга беркитилган бир арава бир ярим ойдан бери далага 100 тоннадан ортиқ маҳаллий ўғит чиқариб тўкди.

Мен Ўзбекистон комсомолининг XI қурултойида иштирок этиб, жуда кўп нарса ўргандим. Юзцентнерчи ёш пахта усталари блан суҳбатлашдим. Хатирчилик Фароғат Ортиқова гектаридан 112 центнердан пахта етиштирган экан. У, ўз тажрибаларини айтиб берди. Республика пахтакорларининг тўртинчи қурултойи мен каби ёш пахтакорлар учун катта мактаб бўлади.

Нозик БУРИЕВА.

Сурхондарё область Шеробод районидаги «Социализм» колхозининг звено бошлиғи.

ФИНЛЯНДИЯДА СССР ИХТИЁРИГА УТГАН ИЛГАРИГИ ГЕРМАН МАБЛАҒЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ ТУҒРИСИДА СССР БЛАН ФИНЛЯНДИЯ ЎРТАСИДА ТУЗИЛГАН БИТИМГА ДОИР

Берлинда 1945 йилда бўлган конференция қарорига мувофиқ, Финляндияда СССР ихтиёрига ўтган илгариги герман маблағларидан Совет Иттифоқининг фойдаланиши тўғрисида шу йил январь ойида ССР Иттифоқи Ҳукумати билан Финляндия Ҳукумати ўртасида музокара олиб борилди. Ана шу маблағлар 6 миллиард фин маркасини ташкил этади.

Музокаралар натижасида мазкур маблағлардан қуйидаги мақсадларда фойдаланиш тўғрисида бир фикрга келинди: 1947 — 1948 йилларда Финляндиядан Совет Иттифоқига мол етказиб бериш учун 3 миллиард маркага яқин маблағ мўлжалланади. Финляндия Совет Иттифоқига отлар, сульфит спирти, стандарт ёғоч уйлар, эшиклар ва дераза рамлари, тахта, фанер целлюлоза, қоғоз ва қоғоздан ҳамда картондан ясалган ҳархил буюмлар, гор изли темир йўл платформалари, ёғоч тайёрлаш учун электр ёрдами билан ишлайдиган арралар ва кобальт етказиб беради.

3 миллиард фин маркаси миқдоридаги қолган маблағдан қуйидаги мақсадларда фойдаланилади:

Совет Иттифоқи Финляндиядан Паатсо-Иоки дар'ёси бўйидаги Янискоски ва Нискакоски территориясини сотиб олади. Янискоски гидроэлектростанцияси совет «Печенга-Никель» комбинати билан Финляндиядаги «Иматран-Войма» номли акциял ширкат ўртасида тузилган махсус битимга мувофиқ, «Иматран-Войма» акциял ширкати томонидан тикланади.

Совет Иттифоқи Инари кўлидаги тартиб масаласи ҳал этилиши муносабати билан мазкур кўлнинг қирғоқлари участкаларига етказилган заарни Финляндияга тўлайди.

Финляндия қирғоқ мудофаси броненосци «Вяйнямейнен»ни, шунингдек Ленинградда Нева кўчасида Финляндия давлатига қарашли уйни ҳамда Таллиндаги Финляндия ваколатхонасининг илгариги биносини Совет Иттифоқига сотади. Хельсенкидаги Совет ваколатхонасининг бинози тикланади.

Сунъий тола ишлаб чиқарадиган Финляндия-Совет Акциял Ширкати тенг ҳуқуқларда тузилади. Совет Иттифоқи мазкур ширкатга қарашли акция капиталининг ярмини тўлайди, шунингдек Ширкат фабрикасини қуриш учун зарур бўлган қарзнинг ярмини беради.

Сўнгра Совет Иттифоқи юқорида айтилган маблағларнинг бир қисмидан совет кемаларини Финляндиядаги кемасозлик ишхоналарида ремонт қилиш учун ва порт, лисбурсмент ҳаражатлари ва бошқа ҳаражатлар учун фойдаланади. Порккала-Удда Совет ҳарбий-денгиз базасининг Финляндиядан электр қуввати, ёқилғи, ем-хашак ва сабзавот олишга бўладиган навбатдаги ҳаражатлари ҳам юқорида айтилган маблағлардан фойдаланиш программасига киргизилади.

Қолган 460 миллион маркага яқин маблағ Финляндиянинг Совет Иттифоқига битим имзоланган кундаги қимматига мувофиқ чет эл пулини сотиш йўли билан топширилади. Пулнинг асосий қисми 1948 йил мобайнида олинади.

Дўстона руҳда ўтган музокаралар шу йил 3 февральда Германиянинг илгариги маблағларидан фойдаланиш тўғрисидаги Битимнинг ва Янискоски ҳамда Нискакоски территориясини сотиш ҳақидаги Шартноманинг имзоланиши билан тамом бўлди.

Битим ва Шартнома тасдиқланиши ва тасдиқлаш тўғрисидаги ёрлиқлар айрибошланганидан кейин кучга кириши керак.

Битим ва Шартномани ССР Иттифоқи номидан СССР Ташқи савдо министрлиги коллегиясининг а'зоси П. Н. Кумикин, Финляндия номидан Финляндия савдо ва саноат министри Ууно Такки ва Финляндия банкининг бош директори Сакари Туомиоя имзоладилар.

ХАВФСИЗЛИК КЕНГАШИ КОМИССИЯСИНИНГ ГРЕЦИЯДАГИ ИШИ

АФИНА, 3 февраль (ТАСС). Бугун Грециянинг шимолий чегараларидаги аҳволни текшириш Хавфсизлик Кенгаши комиссиясининг очиқ мажлисида Албания вакилининг баёноти эшитилди. Албания вакили Албанияга даҳли бўлмаган сабаблар билан дастлабки мажлисларга етиб келаолмаган эди.

Албания вакили бундай деди: Албания ҳукумати Хавфсизлик Кенгашининг аҳволни текшириш учун комиссия юбориш тўғрисидаги қарорини табриклайди, Хавфсизлик Кенгашининг бу масала юзасидан чиқарадиган қарорини ҳурмат қилади ва комиссиянинг ишини енгиллатиш учун қўлидан келган ҳамма чорани кўради. Албания вакили айтдики, Грециядаги тартибсизликлар граждан урушидан бошқа бир нарса эмас. Албания вакили Грециянинг Албанияга кўп марта таҳдид қилганлигини айтиб, Албания Халқ республикаси ҳукумати Грецияда вужудга келган аҳволга доир масалани узил-кесил ҳал этишдан жуда манфаатдордир, деди.

Шундан кейин Греция вакили Киру гапирди. У, комиссия Грециянинг ички сиёсий аҳволига қизиқмаслиги керак, деб талаб қилди.

Сўнгра Киру кўшни мамлакатлар шаънига қўйилган ва ҳаммага маълум айбларни такрорлади.

Мажлиснинг охирида Югославия вакили Джерджа комиссия қабул қилган қарорлар ҳақида хабардор қилинмаганлигини айтиб, бунга норозилик билдирди. Булғория ва Албания вакиллари ҳам бу норозиликка қўшилдилар.

ВФП ДЕЛЕГАЦИЯСИ УЗОҚ ШАРҚҚА КЕЛАДИ

ВАШИНГТОН, 3 февраль (ТАСС). Ишлабчиқариш касаба союзлари конгрессининг вакили матбуот вакилларига генерал Макартурнинг Жаҳон касаба союзлари уюшмаси (ВФП) вакилларининг март ойи мобайнида Узоқ Шарққа келишига руҳсат берганлигини айтди. Делегация ҳай'атида Тарасов (Совет Иттифоқи), Сайян (Франция), Монк (Австралия), Белл (Англия) ва Таунсенд (Қўшма Штатлар) бор. Булар 6 март билан 10 март ўртасида Токиода учрашадилар. Делегация меҳнат шароитини ва касаба союз ташкилотларидаги аҳволни ўрганиш мақсадида Қурия ва Хитойга боради. Делегация Бирмага ҳам борса керак.

ИТАЛИЯ ҲУКУМАТИНИНГ ТУЗИЛИШИГА ДОИР

РИМ, 4 февраль (ТАСС). Ҳукуматдаги уч партия делегациялари 3 февральда биргаликда ўтказилган мажлисида де Гасперининг янги ҳукуматида министр ўринбосарлари лавозимларини партиялар ўртасида тақсим қилиш тўғрисида бир фикрга келдилар. Христиан демократлар 12 министр ўринбосари лавозимини, коммунистлар ва социалистлар 6 тадан министр ўринбосари лавозимини оладилар. Шу билан бирга христиан демократлар министрлар совети раиси ҳузуридаги бош секретарь лавозимини ўз ихтиёрларида қолдирдилар (даставвал бу лавозим тугатилмоқчи эди). Ички ишлар министри ўринбосари лавозими социалистлар ихтиёрида қолди (христиан демократлар бунга қарши эътироз билдириб, ана шу министрликни тамомила ўз ихтиёрларига олмоқчи бўлган эдилар). Ташқи ишлар министри ўринбосари лавозими яна коммунистлар ихтиёрида қолди.

Министр ўринбосарларининг номлари 5 февральда министрларнинг биринчи мажлисидан кейин эълон қилинади. Бу мажлисда янги ҳукуматнинг программа декларацияси ҳам тузилади.

Ҳукуматнинг программаси таъсис этувчи мажлиснинг 6 февральда очиладиган яллиқ сессияси вақтида де Гаспери томонидан баён қилинади.

Таъсис этувчи мажлиснинг ҳозирги раис ўринбосари Умберто Терначини илгари истеъфо берган Сарагат ўрнига Таъсис этувчи мажлис раиси лавозимига номзод қилиб кўрсатилди. Газеталарнинг билдиришига қараганда, коммунистлар, социалистлар ва христиан демократлар унинг номзодини қувватламоқдалар.

БЕВИН БЕШТА СУЛҲ ШАРТНОМАСИНИ ИМЗОЛАДИ

ЛОНДОН, 4 февраль (ТАСС). Рейтер агентлиги билдиради: 4 февральда Англия ташқи ишлар министри Эрнест Бевин Италия, Румыния, Венгрия, Булғория ва Финляндия билан тузиладиган сулҳ шартномаларини имзолади.

МИЛАНДА ФАШИСТЛАР ҚАМОҚҚА ОЛИНДИ

ПАРИЖ, 4 февраль (ТАСС). Франс Пресс агентлиги Миландан хабар беради: полиция яширин суратда иш кўраётган фашистлар штабига ҳужум қилди. Бу ҳужум натижасида кўпгина фашистлар қамоққа олинди ва жуда муҳим пропаганда материаллари, дала телефонлари, махфий алоқа белгилари ва фашистлар томонидан чиқариладиган «Лотта фашиста» варақасини ўқучи кишиларнинг рўйхати топилди.

ФОН ПАПЕН ЯНА ҚАМОҚҚА ОЛИНДИ

ЛОНДОН, 5 февраль (ТАСС). Рейтер агентлиги Нюрнбергдан билдирди: Иззаларни нацистлардан тозаловчи суд кеча Нюрнбергдаги Халқаро ҳарбий трибунал томонидан оқланган Франц фон Папеннинг ишини кўриб, фон Папен соҳта гувоҳлик беришда айбланиб, кеча суд қарорига биноан яна қамоққа олинди.

ИДОРАЛАРНИ НАЦИСТЛАРДАН ТОЗАЛОВЧИ СУД КЕЙТЕЛЬНИНГ ЎГЛИНИ ЖАВОБГАРЛИККА ТОРТДИ

ЛОНДОН, 4 февраль (ТАСС). Лондон радиоси билдиради: Дармштатда давлат идораларини нацистлардан тозаловчи суд бир хабар эълон қилди. Бу хабарга қараганда, мазкур суд фельдмаршал Кейтельнинг ўғли подполковник ва СС Штурмбанфюрери Карл Гейнц Кейтельни суд жавобгарлигига тортган.

Польша янги сеймининг биринчи мажлиси

ВАРШАВА, 4 февраль (ТАСС). Бугун, янгидан қурилган бинода Польша сеймининг биринчи мажлиси очилди. Эрта билан соат 11 да залдаги 444 ўриннинг ҳаммасига депутатлар келиб ўтирди.

Мажлисда дипломатия корпуси, матбуот вакиллари ва бошқа меҳмонлар бор.

Крайова Рада Народова президенти Б. Берут мажлисни очди. У, депутатларга қарата нутқ сўзлади. Ҳамма унинг нутқини зўр эътибор билан тинглади.

Шундан кейин президент энг кекса депутат, ППС аъзоси Тромбольскийга мажлиснинг вақтинча раислигини топширди. Тромбольский депутатларни қасам ёд қилдирганидан кейин депутат фракцияларига сеймнинг доимий маршали (раиси)ни сайлаш учун номзод кўрсатишни таклиф этади. Барча депутат фракциялари номидан (ПСЛ бундан мустасно) Стронництво людове партиясининг энг кекса аъзоси Владислав Ковальскийни сейм маршали (раиси) қилиб сайлаш тўғрисида таклиф киргизилади.

Сейм маршали қилиб сайланган Ковальский ўзининг кириш нутқида айтдики, депутатлар халқнинг хоҳиш ва истакларини бажариб, халқнинг моддий ва маданий аҳволини яхшилаш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилишлари ва барча суверенпарвар мамлакатлар билан дўстлик алоқаларини мустаҳкамлашлари керак.

— Мен, — дейди у, — ўз вазифамни бажаришимда сеймнинг ёрдам беришига умид қилиб ўз лавозимимни қабул қиламан.

Шундан кейин блок вакиллари ва бошқа депутат фракцияларининг (ПСЛ бундан мустасно) таклифига мувофиқ Швальбе (ППС), Замбровский (ППР), Барановский (Стронництво демократичне) сейм раисининг ўринбосарлари лавозимига номзод қилиб кўрсатилади. Бу таклиф бир овоздан қабул қилинади. Таклифни овозга қўйиш вақтида ПСЛ партиясининг 28 депутати бетараф қолади.

Миколайчик ПСЛ депутатлари фракцияси номидан таклиф киргизиш учун сўз олиб узун нутқ сўзлайди. У ўз нутқида, Польшадаги сайловлар эркин ўтмади, деб яна да'во қилди. Шундан кейин сўз олган депутат Еловский (Стронництво демократичне) Миколайчикка қаттиқ зарба берди ва унинг асоссиз да'восини рад этди.

Қасам тексти ва президентни сайлаш тўғрисидаги қонун лойиҳаси тасдиқланганидан кейин раис эртаги кунгача танаффус эълон қилади.

Берутнинг сеймни очиш вақтида сўзлаган нутқи

ВАРШАВА, 4 февраль (ТАСС). Крайова Рада Народованинг президенти Берут сеймни очиш вақтида нутқ сўзлади. Берут ўз нутқида бундай деди:

Крайова Рада Народова гитлерчи босқинчиларга қарши энг қаттиқ кураш олиб борилган даврда Польшанинг тақдири учун тарих олдидаги жавобгарликни мардлик билан ўз зиммасига олди. Крайова Рада Народова Польшада халққа тўғри сиёсий йўл кўрсатди ва ўз мухолифлари ва душманларининг программасига қарши Польшани озод қилиш ва уни мустаҳкам негизларда тиклашдек олий мақсадга эришиш учун жамиятдаги соғлом, прогрессив ҳамма кишиларни бирлаштириш шиорини майдонга отди.

Берут, қисқа вақт ичида Польшада катта ислоҳотлар амалга оширилганлигини ва Польшанинг чегаралари аниқ белгиланганлигини эслатиб ўтди.

Берут бундай деди: Босиб ўтган йўлимизга бир назар солганда, бу ҳаракатларимиз қандай натижалар берди, деб ўз-ўзимиздан сўраймиз. Улуғ ўзгаришларнинг асл маъносини оддий кишининг тушуниб олишига кўп вақт халақит берган иккинчи даражали майда баҳсларни эътиборга олмаганда, бизнинг ҳозирги давримиз ва истиқболимиз мустаҳкам пойдеворга негизланган деб да'во этоламиз.

Польшадаги сиёсий гоялар ҳозирги вақтда халқ ва давлатнинг манфаатларига мувофиқ бўлган йўлга кирди. Илгари бир тўда кишилар барча ҳуқуқларга эга бўлиб, меҳнаткаш халқ ўз тақдирини ўзи ҳал этиш имкониятидан маҳрум эди. Эндиликда бу аҳвол тамомила ўзгарди. Ҳозирги вақтда миллион-миллион ишчи ва деҳқонлар моддий ва маданий бойликларни вужудга келтиришда онгли суратда қатнашиш учун тўла ҳуқуқ олиндар. Халқнинг бахт ва саодати ана шу бойликларга боғлиқдир.

Берут сўзини давом этириб бундай деди: меҳнаткаш кишининг роли ва аҳамиятини оширш йўлидаги кураш яхши натижа берди. Биз, демократлар ватанимиз мудофаасида катта ўрин тутганлигини, бундан сўнг ҳам уларнинг аҳамиятини таъкидлайди.

Бу асар И. В. Луковский томонидан ёзилган. Режиссёр И. В. Пудовкин. Нахимов ролини хизмат кўрсатган артист Сталин мукофотининг лауреати Алексей Дикий ижро этади. Бу фильм кейинги йилларда ишланган энг муваффақиятли совет фильмларидан бирдир. Фильмдаги воқеаларга жўр бўлган таъсирли музика уни янада завқли қилган.

Х. СОБИРОВ.

Берут поляк халқининг озодлик йўлидаги курашда берган ҳисобсиз қурбонлари тўғрисида, халқнинг мамлакатни тиклаш соҳасида зўр ғайрат билан ишлаётганлиги ҳақида гапириб, бундай деди:

Демократия халқининг яшириниб ётган улуғ ижодий кучини ҳаракатга келтирди деб фахр билан айта оламиз. Берут гитлерчилар оккупациясининг энг оғир шароитида поляк халқининг кўрсатган саботматонати ва Варшаванинг қаҳрамон халқи берган қурбонлар ҳақида сўзлаб бундай деди:

Биз гарбдаги ерларимизни Польшага қайтариб олдик. Ғоят оғир шароитда бирнеча миллионни ташкил этган ўз граждан ларини кўчириб жойлаштириш вазифасини ҳеч ким биз қилгандек яхши ва тез бажара олмас эди. Болтиқ бўйидаги ҳаётни кимлар бу қадар тез ва муваффақиятли суратда тиклай олур эди, Польшани денгиз давлатига кимлар айлантира олур эди?

Сўнгра Берут айтдики, бизнинг олдимизда катта вазифалар турибди. Биз ғоят катта иш бўсағасида турибмиз. Бу ишни тўла амалга ошириш натижасида мамлакат тамомила тикланиши, барча граждан ларнинг моддий ва маънавий талабларини қондириш учун шароит вужудга келтирилиши лозим. Тарих бизнинг олдимизга бутун халқ томонидан бажарилдиган шундай катта вазифаларни қўйдики, бу вазифаларнинг ҳаммаси ва салмоғи шу вақтгача поляк халқи олдидеган турган барча вазифалардан каттадир. Бутун халқ олдида турган бу улуғ вазифаларни бажариш учун илгариги даврлардагига нисбатан тез фурсатда жуда ҳам яхши ва қулай шароит вужудга келиши мумкин.

Берут сўзининг охирида халқни ва унинг ҳамма кучларини бирлаштириш зарурлигини айтиб бундай деди:

Ҳукуматнинг сейм муҳокамасига қўйилган биринчи ҳужжатларидан бири афв умумий бериш тўғрисидаги лойиҳадир. Қонун чиқаруви сеймининг очилиши чет эллардаги ўн мингларча полякларнинг ўз ватанларига қайтиши учун имкон беришини астойдил истаймиз. Польшани тиклаш соҳасидаги ишлар қизиб бормоқда.

Бизнинг олдимизда янги конституция тайёрлаш каби фахрли вазифа турибди. Бу конституция озодлик йўлида курашган полякларнинг энг яхши орзуларини ифода қилади ва тарихимизда кўп учраган хатолардан ҳоли бўлади. Биз шундай конституция тузишимиз керакки, бу конституция қаҳрамон поляк халқига муносиб бўлсин.

Депутат граждан лар, халқнинг озодлиги йўлидаги курашда жонларини фидо қилган ва номлари маълум бўлмаган, юз мингларча қаҳрамонларнинг энг олий талабларини амалга ошириш сизнинг зиммангизга тушди. Бизлар ҳозирги кунда озод ватанда поляк халқининг шон-шуҳрати ва бахт-саодати учун ишимизни давом эттирайлик.

Мен Крайова Рада Народованинг фахрли вазифаларини халқ ҳокимиятининг энг олий органи бўлмиш сеймга топшираман.

БОЛЕСЛАВ БЕРУТ ПОЛЬША РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ПРЕЗИДЕНТИ ҚИЛИБ САЙЛАНДИ

ВАРШАВА, 5 февраль (ТАСС). Сеймнинг бугунги мажлисида Польша республикасининг президенти сайланди.

Сейм раиси Ковальский мажлисни очиб президент сайлаш тартиби тўғрисидаги низомнинг асосий моддаларини депутатларга эслатиб ўтди. Бу моддаларга биноан, президент вазифасига сайланадиган номзодлар фақат ёзма шаклда камида 50 депутатнинг имзоси билан кўрсатилади. Президент вазифасига кўрсатилган номзодлар муҳокама қилинмайди. Сейм депутатларининг камида учдан икки қисми овоз берган киши сайланган ҳисобланади.

ППР, ППС, Стронництво Людове, Стронництво демократичне, Стронництво прави, ПСЛ— «Нове визволене» партияларнинг парламентдаги фракциялари номидан президент вазифасига Болеслав Берут номзод қилиб кўрсатилди.

Президент вазифасига бошқа номзодлар кўрсатилмади. Яширин овоз бериш натижасида мажлисда ҳозир бўлган 433 депутатдан 408 киши Берут номзодини ёқлаб, 24 депутат қарши овоз берди. Бир овоз нотўғри деб топилди.

Польша республикасининг янги сайланган президенти Болеслав Берут мажлис залига етиб келганида, уни барча депутатлар гулдурос олқишлар билан кутиб олдилар. Залда «Яшасин Берут!», «Яшасин Польша республикасининг президенти!» деган овозлар янгради.

Шундан кейин Берут қасам ёд қилди.

Сейм раиси мажлисни ёпиб, 8 февральгача танаффус эълон қилди.

ЯНГИ ГЭС ҚУРИЛА БОШЛАДИ

Каттақўрғон ҳовузи қурилишида янги ГЭС қурила бошлади. Бу ГЭС қурилишининг барча участкаларини, шунингдек электр қуввати билан ишлайдиган 4 та кучли экскаваторни электр қуввати билан таъминлайди.

Ҳозир янги ГЭС қурилишида ер қазиш ва бошқа ишлар бошланди.

С. ХЎЖАЕВ.

БИЛДИРИШ

Шу йил 7 февраль кеч соат 6 да Ўзбекистон совет ёзувчилари союзининг навбатдаги семинарида «Ўзбекистон» деган илмий мавзуда лекция бўлади. Барча қизиққан ўртоқларнинг келишлари мумкин.

Ўзбекистон совет ёзувчилари союзи.

Маъсул муҳаррир ўринбосари:
Р. САҲИБОЕВ.

КИНО „Адмирал Нахимов"

Қора денгиз соҳилидаги турк истиҳкоми Синоп. Туркиянинг сараланган ҳарбий кемалари ва батареялари шу портда турушибди. Адмирал Усмон пошшо Россияга қарши тиш ғичирлатади: биз русларни ҳамма ерда урамиз, дейди у. Пошшонинг ёнида инглиз маслаҳатчилари ҳам бор.

Рус адмирали Нахимов Қора денгиз эскадрасига қўмондон эди. У, Қора денгизда ҳоким бўлиш учун бирдан-бир чора— душманга тезликда зарба бериш, чунончи турк қуролли кучларини «онасининг қорнида» Синоп истиҳкомида янчишдир, деган ажойиб фикрга келди. Туркиянинг кемалари ва аскарлари бирнеча марта кўп бўлишига қарамай, руслар бу ҳужумга устун чиқди. Рус матросларининг қаҳрамонлиги, командирларнинг жасорати ва шахсан Нахимовнинг маҳорати галаба қилди. Душман аскарлари чивиндек қирилди. Туркия флоти тор-мор келтирилди. Инглиз ва француз империалистларига таянib, Россияга қарши бош кўтарган Туркия енгилди.

Асир олинган Усмон пошшо ўз қиличини Нахимовга беради. Бу — таслим бўлиш, таҳдирга тан бериш демакдир. Шунда адмирал Нахимов тарихий гап қилди: кимки Россия билан иноқ яшаса — унинг иши жойида; агар бошқалар ивосига учса—ҳали харобдир. 1853 йилги Синоп жанги адмирал Нахимовнинг шуҳратини оширди. Денгиз урушида янгилик яратган жасур ва моҳир, кескин ва меҳрибон, ўзини денгиз фарзанди, кеманинг хўжайини деб билган Павел Степанович Нахимовни рус матroслари ниҳоятда севиб қолдилар.

Тошкент кино-театрларида кўрсатилаётган «Адмирал Нахимов» фильмининг биринчи қисми шундан иборат. Бу ажойиб фильмнинг иккинчи қисми Россия тарихининг энг муҳим даврларидан бири бўлган Севастополь мудофаасини ҳам ёркин акс эттиради.

1854 йилда Англия, Франция ва Туркиянинг бирлашган, янги техникали ва сон жиҳатдан кўп ҳарбий кемалари Қримга — ундаги йирик ҳарбий порт, жанубий Россиянинг денгиздаги дарвозаси бўлган Севастополга хиёнаткорона ҳамла қилдилар. Душман флотининг бу устунлигига қарамай, рус кучлари қўрқмади ва таслим бўлмади. Адмирал Корнилов ва Нахимов Ватан тупроғини душманга бермасликка аҳд қилдилар. Нахимов Севастополь портини ёпиш, яъни барча кемаларни атайин денгизга ботириб, душманнинг йўлини тўсишни маъқул топди. Ўнлаб кемалар ботирилди, уларнинг қуроллари олиб чиқилди. Фидокор матroслар қиргоқда туриб, қаршилик кўрсатишга тайёрландилар ва душманга қақшатгич зарбалар бердилар. Шаҳар ҳарбий ҳолатда яшади. Катта-кичик бу урушда ўз ҳиссасини қўшди. Севастополнинг қаҳрамонона мудофаси қарийб бир йил давом этди.

Матroсларни ўз дўсти, ўғли ва шериги деб билган, уларга далда берган, қаҳрамонликка илҳомлантирган, эртадан кечгача жанг ичида бўлган, ўзи қилич кўтариб, душманларга ҳужум қилган Севастополь ҳимоячиси Павел Степанович Нахимовнинг улуғвор сиймоси ҳаммани қойил қолдиради. Адмиралнинг ҳалоқ бўлиши ҳар кимни ачинтиради. Лекин Нахимов ўз ватани йўлида катта хизматлар қилиб, граждан лик бурчини бажараётганда шараф билан ўлди. Қрим урушининг қаҳрамони Нахимов сра эслан чиқарилмайди. Унинг номига орден таъсис этилган. У— Суворов ва Кутузов, Ушаков ва Лазарев сингари машҳурдир

Кино экранда пайдо бўлган ҳарбир манзара — денгиздаги даҳшатли довул, матросларнинг садоқат билан, жон куйдириб, астойдил ишлашлари, русларнинг ҳарбир муваффақияти, душманларнинг янчилиши, қирилиши, Нахимовнинг инсонпарварлиги ва бошқа манзаралар, хуллас бутун фильм бошдан оёқ зўр қизиқиш билан томоша қилинади. Айниқса мунофиқ инглиз маслаҳатчиси—бугунги консерватор Черчилльнинг ота-боболаридан бири бўлган офицернинг иккинчи марта, сават ичида асир тушиши жуда таъсирлидир. Фильм охирида кўринган совет ҳарбий кемаларининг улуғвор қиёфалари — Нахимов ан'аналарининг барҳаётлигидан, мамлакатимиз флотининг қудрати ва енгилмаслигидан дарак беради.

★

«Адмирал Нахимов» фильми рус ватанпарварларининг ижрок ва кучини кўрсатади, айни вақтда Қора денгиз, Босфор ва Дарданель бўғозларининг ватанимиз мудофаасида катта ўрин тутганлигини, бундан сўнг ҳам уларнинг аҳамиятини таъкидлайди.

Бу асар И. В. Луковский томонидан ёзилган. Режиссёр И. В. Пудовкин. Нахимов ролини хизмат кўрсатган артист Сталин мукофотининг лауреати Алексей Дикий ижро этади. Бу фильм кейинги йилларда ишланган энг муваффақиятли совет фильмларидан бирдир. Фильмдаги воқеаларга жўр бўлган таъсирли музика уни янада завқли қилган.

Х. СОБИРОВ.

ТЕАТРЛАРДА:

МУҚИМИЙ ТЕАТРИДА — 7 февральда Нурхон, 8 ва 9 февральда Қизил гул. ЎЗБЕК МУЗИКА ТЕАТРИДА (Беш ёғоч) — 7 февральда концерт, 8 февральда Тоҳир ва Зуҳра.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Ф. В. Федин раҳбарлигидаги цирк труппасининг гастрольлари. Аттракцион — йиртқич ҳайвонлар. Томоша кеч соат 9 да бошланади.

КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ҚИЗИЛ ОКТЯБРЬ» — янги, бадиий тарихий фильм Адмирал Нахимов; «ИСКРА» — Адмирал Нахимов; «ЎЗБЕКИСТОН» — Безимянний ороли; «НОВОСТИ ДНЯ» — киножурнал 29-нчи Октябрь, бадиий фильм Кино-концерт; «ВЕСНА» — Пўлат қандай тобланди; АЛОҚА ХОДИМЛАРИ КЛУБИ — Айбсиз айбдорлар, 8 февральдан Сахна усталари.

ТОШКЕНТ ЛОЙИҲА-МОНТАЖ БОШҚАРМАСИ

электромонтёрлик ишига ўргатиш учун УСПИРИНЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ.

Ўқиш муддати 2 ой. Ўқувчиларга стипендия тўланади.

Тошкент шаҳар, Каблухов (Новая) кўчаси, 51-нчи уйда кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

Тошкент шаҳар, Куйбишев район, 27 бўлим халқ суди билдиради ки, Л. Носированинг Ғ. Тошмуҳамедовдан ажралиш ҳақидаги аризаси судда кўриш учун қабул қилинди.

ҚОЛХОЗ ПРАВЛЕНИЯЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

ТЎРТИНЧИ ДАВЛАТ ҲАРБИЙ ЗАЕМИ ОБЛИГАЦИЯЛАРИНИНГ

амонат кассалари томонидан

ҚОЛХОЗЛАРГА БЕРИЛИШ МУДДАТИ

1947 йилнинг 1 апрелида

ТАМОМ БЎЛАДИ.

Шу заёмнинг облигацияларига ёзилган колхозлар тездан уларни амонат кассаларидан тўлаган взнослари бадалига олишлари лозим.

1947 йил 1 апрелидан кейин бу заём облигацияларини бериш тўхтатилади ва колхозлар уларни олиш ҳуқуқидан маҳрум бўладилар.

ЎзССР Давлат меҳнат амонат кассалари ва давлат кредити бошқармаси.

Тошкентда ва жойларда ишлаш учун: **бош ва старший бухгалтерлар, оддий бухгалтерлар ва ҳисобчилар, ҳархил ихтисосга эга бўлган инженерлар, ишлабчиқариш** билан таниш **экономист-планчилар, малакали русча машинисткалар, электромонтёрлар, водопроводчи слесарьлар, бинокор ишчилар**

(сувоқчилар, ғишт теручилар, дурадгорлар, бўёқчилар, қора ишчилар)

КЕРАК

Иш шартлари ўзаро келишилади ва шартномага мувофиқ бўлади.

Тошкент шаҳар, Стрелковая кўчаси, № 2-а уйда Туркистон Ҳарбий Округи Қурилиш бошқармасининг кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин (телефон — 30220, қўшимча телефон — 2-32).

ҚУЙГАН ЭЛЕКТР ЛАМПОЧКАЛАРИ РЕМОНТГА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ремонт қилиниши мумкин бўлган учта куйган электролампочка ўрнига битта тузук лампочка берилади.

Ремонт ҳақи прейскурант юзасидан олинади. 220 вольтли, 127 вольтли, паст волтли, кўк ва бошқа хил лампочкалар бор.

Ремонтга қабул қилиш пунктларининг адреси:

1-нчи пункт — Ленин кўчасида (Ўзбекистон кўчаси бурчаги), Туркистон Ҳарбий Округи Военторгининг универмаги биносида.

2-нчи пункт — Энгельс кўчасида (Лугина кўчаси бурчаги), Алайский бозор рўпарасида.

«ЭЛЕКТРОҚАБЕЛЬ» ЗАВОДИГА

капитал қурилиш бўлимида ишлаш учун: **бинокор инженер-инспектор, сметачи техник**

КЕРАК

Чирчиқ-Горний станциясида заводнинг кадрлар бўлимига эрталаб соат 9 дан кеч 6 гача мурожаат қилинсин.

Тошкент шаҳар, Фрунзе район, 31 бўлим халқ суди билдиради ки, С. И. Яқубовнинг Д. О. Полвоновадан ажралиш ҳақидаги аризаси судда кўриш учун қабул қилинди.

Тошкент шаҳар, Октябрь район, 17 бўлим халқ суди билдиради ки, С. Содиқовнинг Қ. Муқимовадан ажралиш ҳақидаги аризаси судда кўриш учун қабул қилинди.

РЕДАКЦИЯ ва НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, Алексеев кўчаси № 8. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Совет қурилиши бўлими — 31226; Хатлар бўлими — 32347; Эълонлар бўлими—37062. Партия турмуши ва Пропаганда-агитация бўлими — 34780; Қишлоқ хўжалик бўлими — 33469; Саноат бўлими — 31049; «Қизил Узбекистон» ва «Правда Востока» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тиражи 64,5 минг № 90. Р. 00123.